

การบริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19: กรณีศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ไต้หวัน สิงคโปร์ และนิวซีแลนด์

ชนกพร ทองดากรณ์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการวิเคราะห์สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ 2. ศึกษาการบริหารประเทศและผลกระทบจากบริหารในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของ ไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ 3. เพื่อการศึกษาเชิงเปรียบเทียบการบริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของสามประเทศที่มีความแตกต่างกัน เพื่อสร้าง “แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด” (best practice) ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการศึกษาข้ามกรณีด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระของเรื่อง (Cross-case analysis: thematic analysis) ภายใตกรอบและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งใช้ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์และทฤษฎีนโยบายสาธารณะ จากผลการวิจัยพบว่า

1. ทั้งสามประเทศมีลักษณะการวิเคราะห์สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ที่คล้ายกันคือ 1) การติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง 2) มีความยืดหยุ่นและการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างทันที่ 3) มีความกระตือรือร้นในการรับมือและแก้ไขสถานการณ์อยู่เสมอ แต่ไต้หวันสามารถวิเคราะห์สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ได้ชัดเจนกว่าสองประเทศ

2. ทั้งสามประเทศกำหนดนโยบายที่เหมือนกันเพื่อรับมือกับวิกฤตโควิด-19 ครั้งนี้ ได้แก่ 1) การควบคุมชายแดนและคัดกรองโรค 2) การจัดตั้งศูนย์บัญชาการกลางบริหารจัดการการระบาดของโควิด-19 ส่วนการกำหนดนโยบายและมาตรการอื่น ๆ มีการปรับใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์โควิด-19 ในแต่ละประเทศ สำหรับผลกระทบจากการดำเนินนโยบายในการรับมือวิกฤตโควิด-19 พบว่า 1) ด้านข้อมูลผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิต: ทั้งสามประเทศประสบความสำเร็จในการควบคุมการระบาดของโควิด-19 โดยมีจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตสะสมอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก 2) ด้านเศรษฐกิจ: สามประเทศได้รับผลกระทบที่แตกต่างกัน โดยไต้หวันได้รับผลกระทบน้อยที่สุดและเศรษฐกิจสามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ส่วนสิงคโปร์เศรษฐกิจถดถอยมากที่สุดนับตั้งแต่ตั้งประเทศมา และนิวซีแลนด์มีการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบรูปตัววี (V-shape)

คำสำคัญ: โควิด-19 การบริหารประเทศ ไต้หวัน สิงคโปร์ นิวซีแลนด์

* กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สำนักการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์,

อีเมล: Chanokphorn@yahoo.com

วันที่รับบทความ: 31 สิงหาคม 2564 วันที่แก้ไขบทความล่าสุด: 8 มีนาคม 2565 วันที่อนุมัติการตีพิมพ์: 27 มิถุนายน 2565

The Governmental Administration under COVID-19 Crisis: A Comparative Study of Taiwan Singapore and New Zealand

Chanokphorn Tongtagorn*

Abstract

The objectives of this research were (1) to investigate the situation analysis of Taiwan, Singapore and New Zealand (2) to study the national domestic management and the impact management during COVID-19 pandemics of Taiwan, Singapore, as well as New Zealand (3) to comparatively examine the differences between the 3 countries in order to develop “the best practice” by applying qualitative research using documentary research method. Furthermore, this study employed cross-case analysis: thematic analysis, all within the context of situational management theory and public policy. The research result discovered that:

1) The 3 countries shared similar style in analyzing the COVID-19 pandemics situation; (1) Closely and continuously monitored the pandemic situation (2) Adapted immediately and flexibly in respond to the constantly changing circumstance (3) Readiness to cope with the arose problems caused by the pandemics. However, Taiwan outperformed the other two countries in terms of pinpointing the spread of Covid-19.

2) The 3 countries developed almost identical core policies to manage the COVID-19 pandemic domestically, which were (1) strictly guarding the borderline and screening And (2) establishing central command center to centralizing the COVID-19 pandemic management. In the aspect of policy and measures were improved and applied to answer specifically to each country’s the Covid-19 scenario. The impacts from applying these core policies to manage the COVID-19 pandemic demonstrated that (1) on public health dimension: the 3 nations successfully controlled the spread of COVID-19 with low new infected cases and flat deaths rate. (2) on economic dimension: the 3 nations were affected by the

* Department of Social Sciences and Humanities, Office of General Education, Panyapiwat Institute of Management.
E-mail: chanokphorn@yahoo.com

Received: August 31, B.E.2564. Revised: March 8, B.E.2565. Accepted: June 27, B.E.2565.

pandemic differently, Taiwan seemed to get the least impacts and was able to maintain the economic growth continuously, Singapore endured their worst economic recession since national establishment, while New Zealand illustrated V-shape economic growth.

Keywords: COVID-19, governmental administration, Taiwan, Singapore, New Zealand

บทนำ

การระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้น ถือเป็นภัยพิบัติที่ท้าทายต่อรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก บางประเทศได้รับความชื่นชมในระดับสากล ถึงความสามารถในการแก้ไขปัญหาและความกล้าตัดสินใจ ภายใต้ภัยพิบัติใหญ่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยรัฐบาลของแต่ละประเทศต้องใช้ทุกวิถีทางซึ่งต้องอาศัยทั้งความรู้ ประสบการณ์และข้อมูลที่แม่นยำ การสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาและเข้าใจง่ายกับประชาชน รวมทั้งการติดตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและทันทั่วถึง เพื่อให้ประเทศของตนสามารถผ่านพ้นวิกฤตครั้งนี้ (Thai PBS, 2020)

ไต้หวันนับเป็นประเทศแรก ๆ ในโลกที่ให้ความสำคัญกับการระบาดของโควิด-19 อาจด้วยเหตุผล การอยู่ใกล้จีนซึ่งเป็นศูนย์กลางการระบาด และประสบการณ์จากโรคซาร์สเมื่อปี 2003 ทำให้ไต้หวัน มีความตื่นตัวกับการระบาดในครั้งนี้มากเป็นพิเศษ ซึ่งรัฐบาลไต้หวันมีนโยบายในการรับมือได้อย่างรวดเร็ว จนสามารถควบคุมการระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนสิงคโปร์มีการตอบสนองและควบคุมสถานการณ์ การระบาดของโควิด-19 ได้ดี ถึงแม้ว่าการระบาดในรอบสองจะพบการระบาดของโควิด-19 ครั้งใหญ่ ในกลุ่มของแรงงานต่างชาติ แต่สิงคโปร์ก็ใช้เวลาเพียงไม่นานในการควบคุมโรคและกลายเป็นต้นแบบ ในการควบคุมการระบาดในหอพักและแคมป์แรงงานต่างชาติให้กับหลายประเทศ สำหรับนิวซีแลนด์เป็นอีก หนึ่งประเทศที่ดำเนินนโยบายในการควบคุมการระบาดของโควิด-19 ด้วยความเข้มข้น มีการตัดสินใจ ที่รวดเร็วและเด็ดขาด รวมทั้งติดตามสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอก ประเทศอย่างใกล้ชิด จนได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีนโยบายควบคุมการระบาดเข้มงวดที่สุดประเทศหนึ่ง

ไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ถือได้ว่า ประสบความสำเร็จในการรับมือและแก้ไขสถานการณ์ วิกฤตโควิด-19 ซึ่งเป็นวิกฤตด้านสาธารณสุขที่มีความเชื่อมโยงไปสู่ด้านต่าง ๆ รวมทั้งได้รับผลกระทบจาก การระบาดไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศ อีกทั้งยังเป็นต้นแบบให้ประเทศต่าง ๆ ได้นำวิธีการ ไปปรับใช้ในการต่อสู้กับวิกฤตโควิด-19 ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1. การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของแต่ละประเทศ เพื่อให้ทราบถึงท่าทีและปฏิกิริยา ที่รัฐบาลของแต่ละประเทศมีต่อการระบาดของโควิด-19 2. การกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนอง สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 เพื่อให้เห็นว่า แต่ละประเทศมีนโยบายและมาตรการอะไรในการรับมือและ แก้ไขวิกฤตโควิด-19 3. ผลกระทบที่เกิดจากการกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองสถานการณ์ วิกฤตโควิด-19 ซึ่งแบ่งเป็นด้านข้อมูลผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิต และด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้เห็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากการกำหนดนโยบายและมาตรการดังกล่าว

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory)

Fred E. Fiedler ได้เสนอทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ในปี 1967 โดยกล่าวว่า การบริหาร ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง โดยการเลือกสำหรับทางออกที่จะไปนำสู่การแก้ปัญหาทางการบริหารถือว่าไม่มีวิธีใด

ดีที่สุด หากแต่สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดว่า ควรใช้การบริหารแบบใดในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีหลักของการบริหารเชิงสถานการณ์ว่า การบริหารจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ และรูปแบบการบริหารที่เหมาะสม ซึ่งผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด โดยเป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดระบบปิดและระบบเปิด รวมทั้งต้องยอมรับว่าทุกส่วนของระบบมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์บางครั้งจะต้องใช้การตัดสินใจที่เด็ดขาด บางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บางครั้งก็ต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและแรงจูงใจ บางครั้งก็ต้องคำนึงถึงเป้าหมายหรือผลกระทบขององค์การเป็นหลัก (Fiedler, 1993)

ทฤษฎีนโยบายสาธารณะ (Public policy)

โธมัส อาร์. ดาย (Thomas R. Dye) ได้เสนอตัวแบบกระบวนการ (Process Model) ที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การระบุปัญหาว่า ในขณะนี้ประชาชนประสบปัญหาที่มีความเดือดร้อนเรื่องอะไร 2) การกำหนดเป็นวาระสำหรับการตัดสินใจ 3) การกำหนดข้อเสนอทางนโยบายว่า มีแนวทางแก้ไขปัญหาก็แนวทาง และวิเคราะห์แต่ละทางเลือกว่ามีประโยชน์อย่างไร 4) การอนุมัตินโยบายหรือทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุด 5) นำนโยบายที่ได้รับการอนุมัติไปปฏิบัติโดยมีส่วนราชการและข้าราชการประจำเป็นผู้รับผิดชอบ 6) การประเมินผลนโยบาย (Dye, 1984)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการวิเคราะห์สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์
2. เพื่อศึกษาการบริหารประเทศและผลกระทบจากบริหารในสถานการณ์โควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์
3. เพื่อการศึกษาเชิงเปรียบเทียบการบริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของสามประเทศที่มีความแตกต่างกัน เพื่อสร้าง “แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด” (best practice)

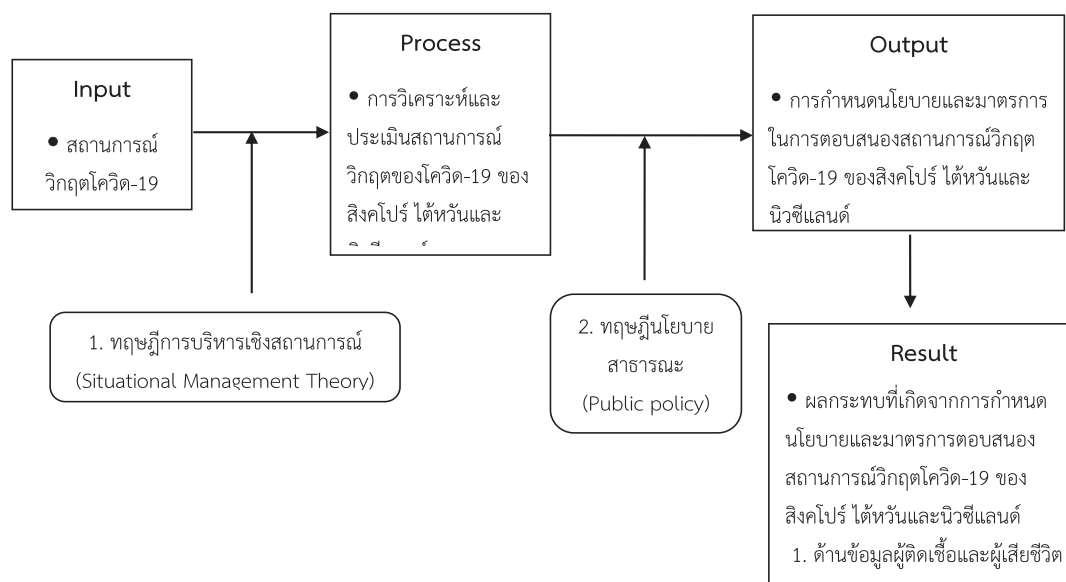
กรอบความคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำ 2 แนวคิดทฤษฎีมาใช้ในการจัดทำกรอบความคิดการวิจัย เพื่อวิเคราะห์และอภิปรายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น กล่าวคือ

1. ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ ใช้ในการวิเคราะห์การประเมินสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ว่า ทั้งสามประเทศมีวิเคราะห์สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 อย่างไร และเลือกการบริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 อย่างไร เป็นผลให้สามารถรับมือและแก้ปัญหาการวิกฤตโควิด-19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทฤษฎีนโยบายสาธารณะ ใช้ในการวิเคราะห์ให้เห็นว่า เมื่อรัฐบาลของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์มีวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 แล้ว มีกระบวนการกำหนดนโยบายเพื่อตอบสนอง

ในการรับมือและแก้ไขสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 มีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร รวมทั้งศึกษาผลกระทบจากกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบายดังกล่าว โดยใช้กรอบแนวคิดตามแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1. แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้การสืบค้นข้อมูลเชิงเอกสารภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน โดยศึกษาข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 - เดือนเมษายน พ.ศ. 2564 และใช้การศึกษาข้ามกรณี ด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระของเรื่อง (Cross-case analysis: thematic analysis) ภายใต้กรอบของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

สมมุติฐานการวิจัย

ไต้หวัน สิงคโปร์ และนิวซีแลนด์มีการวิเคราะห์สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ได้ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์จริง ทำให้สามารถกำหนดนโยบายและมาตรการที่เหมาะสม จนนำไปสู่การบริหารประเทศภายใต้สถานการณ์วิกฤตไวรัสโควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพ

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของแต่ละประเทศ

ไต้หวัน

ไต้หวันเริ่มจับสัญญาณเตือนวิกฤตครั้งนี้ได้ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2019 ซึ่งขณะนั้นเป็นเพียงข่าวที่พูดคุยกันทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งกล่าวถึงโรคระบาดที่เกี่ยวข้องระบบทางเดินหายใจที่เกิดขึ้นในประเทศจีน แต่ไต้หวันได้มีการติดตามข้อมูลดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและเริ่มมีการจับตาผู้เดินทางจากอู่ฮั่นอย่างใกล้ชิด วันที่ 31 ธันวาคม 2019 ไต้หวันแจ้งการระบาดของโควิด-19 ไปยังองค์การอนามัยโลก (WHO) เป็นครั้งแรก แต่ WHO กลับไม่ให้ความสำคัญต่อคำเตือนดังกล่าว วันที่ 20 มกราคม 2020 ไต้หวันได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการกลางป้องกันโรคระบาด (Central Epidemic Command Center, CECC) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการและเตรียมมาตรการป้องกันสำหรับการระบาดครั้งนี้ รวมทั้งเริ่มจำกัดการเดินทางและใช้มาตรการกักกันโรคกับผู้เดินทางจากพื้นที่เสี่ยงสูง ซึ่งไต้หวันตรวจพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 คนแรกในวันที่ 21 มกราคม 2020 ทำให้ไต้หวันเริ่มมาตรการตรวจคัดกรองที่เข้มงวด โดยสั่งการคัดกรองและติดตามผู้โดยสารทุกคนที่กลับมาจากอู่ฮั่นทันที รวมทั้งปิดพรมแดนสำหรับผู้เดินทางที่มาจากประเทศจีน เพื่อควบคุมไม่ให้โรคแพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศ (Tsai, 2020; Chun, 2021: 101; Thai PBS, 2020) ต่อมาวันที่ 22 มกราคม 2020 ประธานาธิบดีไช่ อิงเหวินได้เรียกประชุมด้านความมั่นคงแห่งชาติระดับสูง เพื่อรับฟังการบรรยายสรุปจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการระบาดที่เกิดขึ้น หลังการประชุมประธานาธิบดีไช่ ได้ออกคำสั่ง 4 ข้อ ได้แก่ (1) การประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและจัดการการตรวจหาโรคที่มีประสิทธิภาพ (2) ติดตามความคืบหน้าและข้อมูลเกี่ยวกับการระบาดระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิด (3) การสื่อสารที่ชัดเจนเกี่ยวกับการระบาดและการชี้แจงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (4) การปรับระดับการตอบสนองและการดำเนินการในการป้องกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าคำสั่งเหล่านี้ช่วยหลีกเลี่ยงและบรรเทาภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นจากการระบาดครั้งนี้ได้ (Office of the President Republic of China (Taiwan), 2020a)

วันที่ 30 มกราคม 2020 ประธานาธิบดีไช่ได้หารือในที่ประชุมด้านความมั่นคงแห่งชาติระดับสูงเกี่ยวกับผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไต้หวันและร่างมาตรการรับมือล่วงหน้า พร้อมทั้งกล่าวว่า “รัฐบาลตระหนักถึงการป้องกันการแพร่กระจายของโควิด-19 เป็นเสมือนการต่อสู้ ซึ่งรัฐบาลจะต้องมีการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่า มีทรัพยากรทางการแพทย์และการป้องกันโรคที่เพียงพอในประเทศ เพื่อให้สามารถทุ่มเทสรรพกำลังทั้งหมดในการทำงานป้องกันโรค” (Office of the President Republic of China (Taiwan), 2020a) ยิ่งไปกว่านั้นประธานาธิบดีไช่ได้ให้ความสำคัญต่อสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ในระดับสูงสุด ดังการกล่าวปราศรัยต่อประชาชนชาวไต้หวันหลายครั้งว่า “รัฐบาลได้เห็นการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วของโควิด-19 ทั่วโลก ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะพยายามดำเนินการในเชิงรุก แต่การติดเชื้อที่นำเข้ามาจากต่างประเทศมีความรวดเร็วมาก ดังนั้น CECC ได้ใช้มาตรการที่รุนแรง รวมทั้งการควบคุมชายแดนที่รัดกุมและครอบคลุม อีกทั้งมีการปรับปรุงมาตรการการทดสอบและการกักกันอย่างเข้มงวดมาก ซึ่งจากพื้นฐานทางกฎหมายที่รัฐบาลใช้ในการตอบสนองต่อการระบาดใหญ่นี้ได้มีการจัดเตรียมไว้อย่างเหมาะสม อาทิ พระราชบัญญัติควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมเมื่อเกิดการระบาดของโรคซาร์สและกฎหมายพิเศษ

ได้ประกาศใช้อย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์โควิด-19 หากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในอนาคตมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น รัฐบาลจะดำเนินการเพิ่มเติมตามความจำเป็นและการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไขกฎหมายอย่างรวดเร็วหรือออกคำสั่งฉุกเฉิน เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่แท้จริง” (Office of the President Republic of China (Taiwan), 2020b)

สิงคโปร์

สิงคโปร์เริ่มพบผู้ป่วยโควิด-19 รายแรกเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2020 ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากเมืองอู่ฮั่นของจีน (Abdullah & Salamat, 2020) ในวันเดียวกันนายกรัฐมนตรีลี เซียนลุงได้ให้สัมภาษณ์เป็นครั้งแรกโดยกล่าวถึงการระบาดของโควิด-19 ว่า “สิงคโปร์เตรียมพร้อมมากขึ้นกับการรับมือโรคระบาดครั้งนี้ เนื่องจากหลังการระบาดของโรคซาร์สในปี 2003 สิงคโปร์ได้มีการเตรียมเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ โรงพยาบาล หอผู้ป่วยแยก และการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งได้ตั้งศูนย์โรคติดต่อแห่งชาติแห่งใหม่ (National Centre for Infectious Diseases, NCID) และเปิดใช้งานตั้งแต่ปลายปี 2018 ซึ่งคาดการณ์ว่า เชื้อโควิด-19 จะไม่ร้ายแรงเท่าซาร์สแต่ไม่ทราบว่าจะมีการกลายพันธุ์หรือไม่ ดังนั้นเราต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่สุดเท่าที่จะทำได้” (Darke, 2020) ต่อมาวันที่ 31 มกราคม 2020 นายกรัฐมนตรีลี ได้ให้สัมภาษณ์แก่สื่อท้องถิ่นว่า “รัฐบาลกำลังเฝ้าระวังการพัฒนาและการประเมินการระบาดของโควิด-19 ในประเทศจีน แต่สถานการณ์ยังมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การประกาศของ WHO เมื่อวานนี้ ทำให้เห็นสถานการณ์ที่ชัดเจนมากขึ้นและคณะรัฐมนตรีกำลังประเมินสิ่งที่ควรทำต่อไป เพื่อให้แน่ใจว่าจะป้องกันการกระจายโรคไปสู่ชุมชน พร้อมทั้งจะมีการเผยแพร่และตรวจสอบข้อมูลให้ถึงแก่ประชาชนอย่างรวดเร็ว เพื่ออธิบายสถานการณ์เหล่านี้ให้ทุกคนทราบและมั่นใจว่ามาจากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้” (Prime Minister's Office Singapore, 2020a)

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2020 นายกรัฐมนตรีลี ได้ปราศรัยเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ของโควิด-19 ทางโทรทัศน์ ระบุว่า “แม้ว่าเชื้อโควิด-19 จะคล้ายกับเชื้อซาร์ส แต่มีความแตกต่างหลักสองประการคือ 1) เชื้อโควิด-19 แพร่กระจายได้มากกว่าเชื้อโรคซาร์ส ดังนั้นการควบคุมการแพร่กระจายทำได้ยากกว่า 2) ความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตของโควิด-19 ต่ำกว่าโรคซาร์ส อย่างไรก็ตาม สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รัฐบาลจำเป็นต้องตอบสนองด้วยความกระตือรือร้น ขณะนี้ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่ในสิงคโปร์มาจากประเทศจีนหรือเคยติดต่อกับคนจีน ซึ่งทันทีที่พบผู้ติดเชื้อจะมีการแยก ติดตามผู้ที่ติดต่อกับพวกเขา และกักตัวผู้ที่สัมผัสโดยตรง สิ่งเหล่านี้จะช่วยควบคุมการแพร่กระจายของโรคและกำจัดกลุ่มการแพร่กระจายในท้องถิ่น แต่ในช่วงสองถึงสามวันที่ผ่านมาเราไม่สามารถตรวจสอบการแพร่กระจายของเชื้อได้นั่นคือเหตุผลที่เราจำเป็นต้องยกระดับสถานะการแพร่ระบาดของโรคเป็นระดับสี่สาม และตอกย้ำถึงความร้ายแรงของสถานการณ์ที่กำลังพัฒนา รวมทั้งได้สั่งเลื่อนงานเลี้ยงตรุษจีนสำหรับผู้ในระดับท้องถิ่นที่จะจัดขึ้นในวันพรุ่งนี้ออกไป ในขณะที่รัฐบาลกำลังค้นหาผู้ติดเชื้อและกักตัวผู้ติดเชื้ออย่างต่อเนื่อง หากตัวเลขของผู้ติดเชื้อยังเพิ่มขึ้น รัฐบาลต้องพิจารณาแนวทางใหม่อีกครั้ง” (Prime Minister's Office Singapore, 2020b) ซึ่งสิงคโปร์ประสบความสำเร็จในช่วงแรกของการรับมือการระบาดของโควิด-19 แต่หลังจากนั้นเกิดการผ่อนคลาย

นโยบายต่าง ๆ จนทำให้เกิดการระบาดใหญ่ในกลุ่มของแรงงานต่างชาติในเวลาต่อมา (An & Tang, 2020) รัฐบาลสิงคโปร์ได้มีการปรับมาตรการที่ใช้ในการควบคุมการระบาดของโควิด-19 โดยการสั่งกักตัวแรงงานที่อาศัยอยู่ในหอพักขนาดใหญ่หลายแห่ง เพื่อป้องกันประชากรกลุ่มนี้ออกจากกลุ่มอื่น แรงงานต่างชาติทุกคนจะได้รับการตรวจหาเชื้อและแยกผู้ติดเชื้อออกไปรักษา การล็อกดาวน์แรงงานต่างชาติเหล่านี้จึงมีมาตรการที่เข้มงวดและมีการดูแลเรื่องอาหารอย่างเพียงพอ จากการดำเนินมาตรการเหล่านี้ทำให้การติดเชื้อทั้งในประชากรทั่วไปและแรงงานต่างชาติในหอพักในสิงคโปร์ลดลงจนเกือบเป็นศูนย์ (BBC Thai, 2020)

นิวซีแลนด์

นิวซีแลนด์พบผู้ป่วยโควิด-19 รายแรกเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2020 เป็นหญิงวัย 60 ปี ซึ่งเดินทางจากอิหร่านผ่านบาหลี นิวซีแลนด์ได้เริ่มการจำกัดพรมแดนสำหรับผู้ที่ไม่ใช่พลเมืองและผู้พำนักรถตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2020 การกักตัวสำหรับผู้เดินทางเข้าประเทศ รวมทั้งการวางแผนเกี่ยวกับมาตรการและนโยบายการสนับสนุนทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นจากโรคระบาด ถึงแม้ว่านิวซีแลนด์มีความมุ่งมั่นเพื่อป้องกันการระบาดของโควิด-19 แต่ในช่วงแรกของการระบาดรัฐบาลนิวซีแลนด์การแจ้งเตือนการระบาดเป็นระดับ 1 ซึ่งเป็นระดับต่ำสุด (Ministry of Health, 2020; Arden, 2020a) ต่อมาวันที่ 2 มีนาคม 2020 รัฐบาลนิวซีแลนด์จัดตั้งคณะกรรมการตอบโต้โควิด-19 (COVID-19 Response (CVD) Cabinet Committee) เพื่อประสานงานและกำกับการตอบสนองของรัฐบาลต่อการระบาดของโควิด-19 วันที่ 19 มีนาคม 2020 คณะกรรมการชุดนี้ถูกแทนที่ด้วยกลุ่มรัฐมนตรีโควิด-19 (Covid-19 Ministerial Group) และในวันเดียวกัน รัฐบาลนิวซีแลนด์ได้ประกาศปิดพรมแดนของประเทศ โดยยกเว้นพลเมืองนิวซีแลนด์และผู้อยู่อาศัยถาวรที่ยังสามารถเดินทางเข้าออกได้ นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของนิวซีแลนด์ที่มีการปิดประเทศ เนื่องจากมีผู้ติดเชื้อเกิน 100 คนติดต่อกัน 2 วัน จึงทำให้วันที่ 25 มีนาคม 2020 รัฐบาลนิวซีแลนด์ยกระดับการแจ้งเตือนเป็นระดับ 4 รวมทั้งมีการจัดตั้งคณะกรรมการรับมือการแพร่ระบาด (State of National Emergency declared and Epidemic Response Committee) เพื่อพิจารณาและรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการแพร่ระบาดของโควิด-19 นอกจากนี้ นิวซีแลนด์ได้การออกพรก.ฉุกเฉินและประกาศล็อกดาวน์ ซึ่งมีการขยายเวลา พรก.ฉุกเฉินถึง 6 ครั้ง เป็นเวลา 49 วัน นับเป็นประเทศที่ใช้มาตรการต่อต้านโควิด-19 ที่เข้มงวดที่สุดในโลก (The Guinness Institute, 2020)

นายกรัฐมนตรีจาซินดา อาร์เดิร์น ได้กล่าวว่า “การประกาศล็อกดาวน์ของนิวซีแลนด์ ระบุถึงความเสี่ยงอย่างชัดเจน จากรายงานคำแนะนำและการคาดการณ์ของผู้เชี่ยวชาญในขณะนี้ ได้แสดงให้เห็นว่า หากปล่อยโดยไม่ได้รับการตรวจสอบหรือมาตรการรับมือ จะทำให้ชาวนิวซีแลนด์หลายคนเสียชีวิตจากโควิด-19” (Arden, 2020c) และวันที่ 15 กรกฎาคม 2020 นายกรัฐมนตรีเจซินดา กล่าวว่า “เมื่อรัฐบาลเห็นการแพร่ระบาดนี้ยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ผู้เชี่ยวชาญระบุว่าถึงแม้จะใช้มาตรการป้องกันที่ดีที่สุดแล้ว แต่โอกาสที่เชื้อโควิด-19 จะแพร่กระจายจากผิวหรือการติดต่อกับผู้ที่เป็นพาหะยังมีสูง ตอนนี้ต้องเตรียมตัวสำหรับเหตุการณ์เหล่านั้น โดยทำให้มีความแน่ใจว่า ชายแดนมีสิ่งอำนวยความสะดวก และการแยกผู้ติดเชื้อมีการจัดการรัดกุมที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้กลยุทธ์ของรัฐบาลในการตอบสนองต่อ

การระบาดใหญ่ของโควิด-19 ยังคงไม่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งแนวทางที่ดีที่สุดคือ การตอบสนองด้านสุขภาพที่แข็งแกร่งและแผนของเราที่จะก้าวไปข้างหน้า โดยพยายามที่จะปกป้องและลดผลกระทบทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รัฐบาลได้เรียนรู้ว่าหากดำเนินการอย่างรวดเร็ว จะสามารถหยุดการแพร่กระจายของโควิด-19 ได้ แต่ความจริงที่ทุกคนต้องยอมรับคือ การต่อสู้ยังไม่จบและจะต้องมีแผนที่พร้อมปกป้องประเทศหากโควิด-19 กลับมา” (UNDOCTORED, 2020)

การกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองสถานการณ์วิกฤตโควิด-19

การก้าวผ่านภาวะวิกฤตที่มีความซับซ้อน ทั้งในมิติด้านสาธารณสุขและมิติด้านสังคมไปพร้อมกับ การพยุงเศรษฐกิจในประเทศนั้น นโยบายของรัฐบาลเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่สุดสำหรับการแก้ไขปัญหาให้กับประเทศและประชาชน (Thai PBS, 2020) ดังนั้น จากการวิเคราะห์การกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของทั้งสามประเทศ สามารถสรุปภาพรวมได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1. สรุปภาพรวมของการกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์

ประเด็นการวิเคราะห์	ไต้หวัน	สิงคโปร์	นิวซีแลนด์
1. ด้านนโยบาย			
• การควบคุมชายแดนและการคัดกรองโรค	✓	✓	✓
• การจัดตั้งศูนย์บัญชาการกลางสำหรับบริหารจัดการโรค	✓	✓	✓
• นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการสำคัญในการบริหารจัดการโรค		✓	✓
• การจัดตั้งทีมงานเฉพาะเพื่อบริหารจัดการโรค			✓
• ความร่วมมือกับต่างประเทศ	✓		
2 ด้านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้			
• การบริหารวัสดุและอุปกรณ์การแพทย์	✓		
• การป้องกันการแพร่เชื้อ การควบคุมโรคและระบบประกันสุขภาพ	✓		
• การสื่อสารและให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรคแก่ประชาชน		✓	

รายละเอียดของการกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของแต่ละประเทศมีดังนี้

ไต้หวัน

ภายใต้การระบาดใหญ่ของโควิด-19 ไต้หวันสามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว อันนำไปสู่การกำหนดนโยบายเชิงรุกที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ทำให้ประสบความสำเร็จ

ในการควบคุมการระบาดของโรค โดยนโยบายและมาตรการสำคัญในการตอบสนองสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 มีดังนี้

ด้านนโยบาย

การควบคุมชายแดนและการคัดกรอง

ในช่วงเริ่มต้นของการระบาดของโควิด-19 ประมาณเดือนมกราคม 2020 รัฐบาลไต้หวันได้มีการกำหนดให้มีการควบคุมชายแดน เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อโควิด-19 แพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศ โดยมาตรการที่สำคัญ ประกอบด้วย การควบคุมชายแดนด้วยการคัดกรองไข้และสอประวัติของผู้โดยสารที่มาจากประเทศจีน รวมทั้งจัดทำระบบคัดกรองออนไลน์แก่ผู้โดยสารที่เดินทางเข้าไต้หวันบนเที่ยวบิน และต้องแสดงบัตรผ่านทางโทรศัพท์เมื่อเดินทางถึงไต้หวัน นอกจากนี้เริ่มโครงการเพื่อปกป้องพลเมืองไต้หวันที่เดินทางกลับไต้หวันจากภูมิภาคที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งรัฐบาลไต้หวันมีการปรับระเบียบการเดินทางเข้าประเทศอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการนำเชื้อเข้าสู่ไต้หวัน (Ministry of Health and Welfare, 2020) Jason Wang ผู้อำนวยการศูนย์นโยบาย ผลลัพธ์ และการป้องกันของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด กล่าวว่า “ความสำเร็จอย่างต่อเนื่องของไต้หวันเกิดจากการบังคับใช้การควบคุมชายแดนอย่างเข้มงวด” ซึ่งรวมทั้งการเฝ้าระวังอาการของผู้เดินทางขึ้นเครื่องและการติดตามผ่านสัญญาณดิจิทัลของมือถือ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการกักตัว 14 วันตามข้อกำหนดจริง (Wang, Samson & Bloomberg, 2020) นอกจากการควบคุมชายแดนที่เข้มงวดแล้ว นโยบายการกักตัวยังมีบทบาทสำคัญในการป้องกันไม่ให้เชื้อแพร่กระจาย จากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ที่ไม่มีพรมแดนทางบกกับประเทศอื่น ๆ ทำให้ไต้หวันสามารถดำเนินมาตรการควบคุมชายแดนได้มีประสิทธิภาพ จากข้อมูลการติดตามนโยบายโควิด-19 ของอ็อกซ์ฟอร์ดระบุว่า “ไต้หวันเป็นประเทศแรก ๆ ในเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศที่บังคับใช้การห้ามเดินทางอย่างเข้มงวด การควบคุมชายแดนอย่างรวดเร็วจึงสามารถช่วยลดการเข้าประเทศของผู้ติดเชื้อจากประเทศจีนในช่วงเริ่มต้นของการระบาด โดยไต้หวันปรับนโยบายการควบคุมชายแดนแตกต่างกันไปตามระดับความเสี่ยงของแต่ละประเทศ” ตั้งแต่วันที่ 19 มีนาคม 2020 ชาวต่างชาติทั้งหมดที่ไม่มีใบรับรองให้พำนักในไต้หวันอย่างถูกต้องจะถูกห้ามเข้าไต้หวัน พลเมืองไต้หวันที่เดินทางกลับและชาวต่างชาติทุกคนต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดการด้านสุขภาพอย่างเคร่งครัดเมื่อเดินทางมาถึงสนามบิน โดยจะต้องกรอกแบบฟอร์มประกาศสุขภาพที่ด่านศุลกากรแล้วกักตัวเป็นเวลา 14 วัน และต้องรายงานอาการต่าง ๆ ต่อหน่วยงานด้านสุขภาพ รวมทั้งมีการตรวจสอบข้อมูลระบุตำแหน่งบนโทรศัพท์มือถือและเจ้าหน้าที่จะมีการติดต่อผู้กักตัวตลอด 14 วัน เพื่อให้แน่ใจว่าปฏิบัติตามข้อกำหนดในการกักตัว และหากไม่ปฏิบัติตามมาตรการกักตัว อาจต้องเสียค่าปรับจำนวนมาก (Chun, 2021)

การจัดตั้งศูนย์บัญชาการกลางป้องกันโรคระบาด (Central Epidemic Command Center, CECC)

ไต้หวันได้จัดตั้ง CECC เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2020 เพื่อเป็นศูนย์กลางสำหรับการบริหารจัดการและการสั่งการสำหรับการระบาดครั้งนี้ (Tsai, 2020) โดยมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วย 1) ทีมผู้เชี่ยวชาญ

และนักวิชาการ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษา 2) ทีมวิจัยและพัฒนา 3) หน่วยงานด้านมาตรการป้องกันการระบาด อันประกอบด้วย หน่วยข่าวกรอง หน่วยปฏิบัติการ และหน่วยโลจิสติกส์ CECC ใช้ยุทธศาสตร์ "การป้องกันที่แม่นยำ" ซึ่งมีการจัดสรรทรัพยากรทางการแพทย์ที่มีจำกัดในไต้หวันไปยังพื้นที่ที่มีความต้องการสูงที่สุดก่อน ด้วยการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการวินิจฉัยและติดตาม (Ministry of Health and Welfare, 2020) โดยอเดเรย์ ถัง รัฐมนตรีกระทรวงดิจิทัลของไต้หวัน และ Jason Wang แพทย์ชาวไต้หวันและรองศาสตราจารย์ด้านกุมารเวชศาสตร์ที่ Stanford Medicine กล่าวว่า "จากบทเรียนที่ไต้หวันได้จากการรับมือโรคซาร์สในปี 2003 พบว่า จะต้องมีส่วนกลางที่ดูแลการแพร่ระบาดของโรคและจัดตั้งกลไกตอบสนองด้านสาธารณสุข เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดวิกฤตครั้งต่อไป ซึ่งทีมเจ้าหน้าที่ได้รับการฝึกอบรมมีประสบการณ์สามารถรับมือวิกฤตได้อย่างรวดเร็ว และเปิดใช้งานกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินได้ทันที รวมทั้งทำหน้าที่ในการตอบคำถามประชาชนและเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะช่วยป้องกันปัญหาการการบิดเบือนข้อมูลได้ ดังนั้น CECC ถือเป็น one stop service" (Infoquest, 2020; Griffiths, 2020)

ความร่วมมือระหว่างประเทศ

สิ่งที่ไต้หวันได้ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการรับมือกับการระบาดของโควิด-19 ได้แก่ (1) การบริจาคหน้ากากอนามัยและเวชภัณฑ์คุณภาพสูงให้แก่ประเทศที่มีการระบาดของโควิด-19 รุนแรง (2) ความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ในการป้องกันการแพร่ระบาด อาทิ ร่วมมือในการพัฒนาวัคซีนโควิด-19 การวิจัย การพัฒนายา วัสดุป้องกันโรคและการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี การป้องกันการแพร่ระบาด (3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมใน WHO (4) การเสริมสร้างการแลกเปลี่ยนและการเชื่อมต่อกับประเทศอื่น ๆ ด้านสุขภาพและการแพทย์ (Ministry of Health and Welfare, 2020) โดยประธานาธิบดีไช่ ได้กล่าวว่า "รัฐบาลต้องการเตือนพลเมืองทุกคนว่า หากการระบาดทั่วโลกยังไม่อยู่ภายใต้การควบคุม โรคระบาดจะไม่มีวันสิ้นสุดและไต้หวันจะยังคงตกอยู่ในอันตรายต่อไป การระบาดใหญ่ของโควิด-19 ที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ไต้หวันไม่สามารถหยุดการแพร่กระจายของโควิด-19 เพียงแค่ป้องกันการระบาดภายในประเทศ ในยามวิกฤตสมาชิกทุกคนในประชาคมระหว่างประเทศต้องสามัคคี แสดงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และทำงานร่วมกันเพื่อต่อสู้กับโควิด-19 ไต้หวันยินดีที่จะใช้ศักยภาพของตนในการต่อสู้ครั้งนี้ และร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศเพื่อให้ไต้หวันสามารถเอาชนะความท้าทายครั้งนี้ไปด้วยกัน" (Office of the President Republic of China (Taiwan), 2020c)

ด้านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้

การบริหารจัดการวัสดุและอุปกรณ์ทางการแพทย์

ในช่วงเริ่มต้นการระบาดของโควิด-19 เมื่อต้นปี 2020 หนึ่งในปัญหาที่พบคือ การบริหารจัดการวัสดุและอุปกรณ์ทางการแพทย์ในการป้องกันโรค ซึ่งไต้หวันเป็นหนึ่งในประเทศที่บริหารจัดการเรื่องนี้ได้ดีมาก กล่าวคือสามารถดูแลอุปกรณ์สำหรับป้องกันโรคได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับ

ประชาชนและสังคมรวมทั้งการพัฒนามาตรการในการตรวจสอบที่เพียงพอและการค้นหาผู้ติดเชื้อได้อย่างแม่นยำ ซึ่งมาตรการเหล่านี้ประกอบด้วย (1) การจัดทำระบบ เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์และกลุ่มคนด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ป้องกันโรคได้อย่างรวดเร็ว (2) การเพิ่มกำลังการผลิตและการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันโรคในกรณีฉุกเฉิน เพื่อรักษาจำนวนของอุปกรณ์ป้องกันโรคในคลังให้เพียงพอ รวมทั้งใช้ระบบการจัดการข้อมูลวัสดุป้องกันโรคที่สามารถตรวจสอบได้แบบเรียลไทม์ (3) การรวบรวมเครื่องช่วยหายใจ N95 ที่ผลิตในประเทศ และจัดซื้อชุดป้องกันสำหรับจัดสรรให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ (4) การลดภาษีวัตถุดิบสำหรับผลิตแอลกอฮอล์ และการควบคุมการส่งออกแอลกอฮอล์และน้ำยาฆ่าเชื้อมือ (5) การเร่งการวิจัยและพัฒนายาตรวจเชื้อที่แม่นยำ (6) การสร้างแพลตฟอร์มฐานข้อมูลยาที่ครอบคลุม (7) รัฐบาลได้สั่งห้ามผู้ผลิตส่งออกหน้ากากอนามัย เพื่อให้แน่ใจว่าหน้ากากมีอยู่ตามคงที่ โดยใช้ระบบปันส่วนและกำหนดราคารวมทั้งสามารถใช้อุปโภคชั้นมือถือเพื่อช่วยให้ประชาชนซื้อหน้ากากอนามัยได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถสั่งซื้อหน้ากากจากร้านสะดวกซื้อกว่า 10,000 แห่ง โดยใช้บัตรระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ (Ministry of Health and Welfare, 2020) ดังนั้นการระบาดของโควิด-19 ครั้งนี้สอนบทเรียนสำคัญว่าเวชภัณฑ์เป็นสิ่งจำเป็น เปรียบเสมือนผลิตภัณฑ์เชิงกลยุทธ์ที่มีความสำคัญเทียบเท่ายุทธภัณฑ์ป้องกันประเทศ หากประเทศต่าง ๆ สามารถผลิตเวชภัณฑ์ได้เองจะดีกว่าการพึ่งพาห่วงโซ่อุปทานจากต่างประเทศ นอกจากนี้การจัดการหาเวชภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคยังช่วยสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรสาธารณสุขและป้องกันระบบการแพทย์ไม่ให้ทำงานหนักเกินไป ดังนั้นไต้หวันประสบความสำเร็จในการจัดการกับการกักตุนวัสดุและอุปกรณ์ทางการแพทย์ซึ่งเกิดจากความกลัวโควิด-19 ของประชาชนในระยะเริ่มต้น รวมทั้งการค้ำค่าไถ่ถอนของผู้ผลิต เพื่อให้แน่ใจว่าอุปกรณ์เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น (Chun, 2021)

การป้องกันการแพร่เชื้อโควิด-19 ในชุมชน การควบคุมการติดเชื้อสำหรับสถานพยาบาล และระบบประกันสุขภาพแห่งชาติ (National Health Insurance, NHI)

ไต้หวันมีหลักการปฏิบัติคือ “ตอบสนองอย่างรวดเร็วสุด” โดยพัฒนาและใช้มาตรการป้องกันโรคในชุมชนอย่างเข้มงวด ได้แก่ (1) การใช้เทคโนโลยีในการติดตามผู้ถูกกักตัว (2) การจัดตั้งศูนย์ดูแลของรัฐบาลกลางและท้องถิ่น (3) การมีมาตรการป้องกันระดับชุมชน (4) การจัดสรรกำลังคนทางการแพทย์ที่เพียงพอ (5) การขยายการรับผู้ป่วยและการวางแผนสำหรับกักบริเวณกลุ่มเสี่ยง (5) การขอให้โรงพยาบาลจัดทำแผนสำหรับการเคลื่อนย้ายกลุ่มเสี่ยง เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อ (Ministry of Health and Welfare, 2020) นอกจากนี้ไต้หวันมี NHI ที่มีคุณภาพและครอบคลุมประชากรถึง 99% ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการต่อสู้กับโควิด-19 ของไต้หวัน โดยสนับสนุนยุทธศาสตร์ “การป้องกันที่แม่นยำ” ที่ไต้หวันใช้ติดตามผู้ติดเชื้อและจัดสรรทรัพยากรทางการแพทย์ (National Health Insurance Administration, 2020)

นอกจากนี้นวัตกรรมทางสังคมดิจิทัลและการใช้ Big data ของไต้หวันได้สะท้อนให้เห็นภาพความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชน ซึ่งที่รัฐบาลไต้หวันดำเนินการอยู่ไม่ได้เป็นเพียงการกระจายข้อมูลจากภาครัฐเพียงเท่านั้น แต่ประชาชนยังสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการป้องกันโควิด-19 ร่วมกับภาครัฐ ซึ่งเป็นอีกวิธีหนึ่งในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน นอกจากนี้ความสำเร็จ

ที่ความสำคัญของไต้หวันในการป้องกันการแพร่กระจายของโควิด-19 คือการนำปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุน อาทิ (1) กระบวนการตรวจจับและติดตามตรวจสอบการกักตัวที่บ้าน (2) การใช้ระบบ NHI Cloud เพื่อตรวจสอบประวัติการเดินทางของผู้ป่วยและการระบุผู้ป่วยที่มีโอกาสติดเชื้อโควิด-19 (3) สถาบันทางการแพทย์ใช้แพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ในการอัปโหลดข้อมูลทางการแพทย์ เพื่อติดตามอาการผู้ถูกกักตัวที่บ้าน (4) ใช้เทคโนโลยีช่วยในการวินิจฉัยและติดตามการติดเชื้อโควิด-19 (5) ผู้เดินทางเข้าไต้หวันทุกคนต้องสแกนรหัส QR รายงานประวัติการเดินทางและสุขภาพทางออนไลน์ ข้อมูลเหล่านี้จะถูกอัปโหลดไปยังระบบ Big data ของศูนย์ควบคุมโรคของไต้หวัน (6) กรมอนามัยระดับท้องถิ่นได้กำหนดขั้นตอนการวินิจฉัยและการรักษาโรคภายในชุมชนผ่านทางโทรศัพท์สายด่วน เพื่อให้ผู้ถูกกักตัวอยู่ที่บ้านสามารถโทรหาสำนักงานสาธารณสุขในท้องถิ่นและขอความช่วยเหลือเมื่อต้องการการรักษาพยาบาล ซึ่งกลไกการดูแลทางโทรศัพท์สามารถลดความเสี่ยงของการติดเชื้อในชุมชนได้ (Chun, 2021; Thai PBS, 2020)

สิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่สามารถบริหารประเทศที่สอดคล้องกับสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 จึงทำให้สามารถรับมือกับการระบาดได้ดี โดยนโยบายและมาตรการสำคัญมีดังนี้

ด้านนโยบาย

การควบคุมชายแดนและการคัดกรองโรค

นับตั้งแต่สิงคโปร์เริ่มพบผู้ป่วยโควิด-19 รายแรกเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2020 เป็นนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง ประเทศจีน (Abdullah & Salamat, 2020) ทำให้ทางการสิงคโปร์เริ่มมีความเข้มงวดในการควบคุมชายแดน โดยมีมาตรการ ได้แก่ (1) มาตรการการคัดกรองผู้เดินทางเข้า-ออกประเทศ การประกาศให้คำแนะนำด้านสุขภาพ และกรอกประวัติเกี่ยวกับสุขภาพ รวมทั้งการติดตามการแพร่ระบาดและระดับ DORSCON ซึ่งมาตรการควบคุมจะขึ้นอยู่กับระดับการแพร่ระบาดในแต่ละพื้นที่ แต่มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป (Singapore Ministry of Health, 2020) (2) ผู้อาศัยอยู่ในสิงคโปร์และผู้ถือใบอนุญาตพักอาศัยระยะยาวที่เดินทางกลับจากประเทศจีน จะต้องกักตัวอยู่ในที่พักเป็นเวลา 14 วัน โดยโทษของผู้ฝ่าฝืนสำหรับชาวต่างชาติจะถูกถอนใบอนุญาตทำงานหรือถิ่นพำนักในสิงคโปร์ ส่วนชาวสิงคโปร์จะถูกดำเนินคดีภายใต้ พรบ.โรคระบาด (Infectious Diseases Act) (Em-ong, 2020)

ศูนย์โรคติดเชื้อแห่งชาติ (National Centre for Infectious Diseases, NCID)

หลังการระบาดของโรคซาร์สเมื่อปี 2003 สิงคโปร์ได้ตรวจสอบความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณสุข อาทิ โรงพยาบาล หอผู้ป่วยแยก และระบบการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ พร้อมทั้งได้ก่อตั้ง NCID ซึ่งเปิดใช้งานเมื่อปลายปี 2018 NCID ถูกออกแบบมาเพื่อเสริมศักยภาพในการจัดการและป้องกันโรคติดเชื้อของสิงคโปร์ โดยให้บริการทางคลินิก สาธารณสุข การวิจัย การฝึกอบรมและการศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชนภายใต้โครงสร้างเดียว ดังนั้นสิงคโปร์จึงมีความพร้อมในการรับมือการระบาดโควิด-19 ครั้งนี้ (Darke, 2020)

นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการสำคัญในการบริหารจัดการสถานการณ์โรค

หลังจากการระบาดใหญ่ของโรคซาร์สในปี 2003 และโรคไข้หวัดใหญ่ H1N1 ในปี 2009 ทำให้สิงคโปร์ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อรับมือโรคระบาด โดยมีเป้าหมาย 3 ประการ คือ (1) ลดการเจ็บป่วยและการเสียชีวิต ด้วยการให้การรักษาผู้ติดเชื้อตั้งแต่เริ่มต้น (2) ชะลอและจำกัดการแพร่กระจายของโรค เพื่อลดการรับภาระการรักษาพยาบาลของระบบสาธารณสุข (3) การให้บริการที่จำเป็นและลดผลกระทบในชุมชนจากการแพร่กระจายของโรค (Singapore Ministry of Health, 2014) ซึ่งสิงคโปร์ได้กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการทั้งด้านสาธารณสุขและด้านเศรษฐกิจ ที่ถูกนำมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2. นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการสำหรับป้องกันและรับมือโควิด-19 ของสิงคโปร์

นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการ	รายละเอียด
1. ระบบ Home front Crisis Management System (HCMS)	สิงคโปร์มีระบบการจัดการวิกฤตที่ออกแบบมาเพื่อเตรียมพร้อมและตอบสนองต่ออันตรายที่หลากหลาย ซึ่ง HCMS มีลักษณะสำคัญคือการจัดตั้งโครงสร้างการบัญชาการและการควบคุมแห่งชาติ ทำให้สามารถประสานการวางแผนและการตอบสนองของรัฐบาลในช่วงสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว
2. Disease Outbreak Response (DORSCON)	เป็นการตอบสนองสำหรับผลกระทบของโรคระบาดต่อสุขภาพและสาธารณสุข ซึ่งจะพิจารณาประเมินผลกระทบด้านสาธารณสุขจากหลายปัจจัย เช่น ลักษณะของโรค ความสามารถในการก่อให้เกิดโรค ความรุนแรง ความพร้อมในการป้องกัน ความเชื่อมโยงของพื้นที่ที่จะได้รับผลกระทบ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ระดับ ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีส้มและสีแดง DORSCON ให้ภาพรวมขององค์ประกอบจากความผันแปรของความรุนแรงของโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นและการแผนการตอบสนองที่มีความยืดหยุ่น เพื่อจัดการกับสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือในการทำงานร่วมกับประชาชน
3. มาตรการหลักที่รัฐบาลสิงคโปร์ใช้สำหรับควบคุมโควิด-19 สำหรับแรงงานต่างชาติ	• การล็อกดาวน์หอพักแรงงานต่างชาติ • การตรวจร่างกายของแรงงานต่างชาติตามหอพักต่างๆ แยกผู้ติดเชื้อและผู้ไม่ติดเชื้อออกจากกัน • มาตรการ ‘ล็อกดาวน์’ จะถูกผ่อนคลายลง โดยให้แรงงานต่างชาติจะสามารถออกมาภายนอก แต่ต้องมีอุปกรณ์ติดตามตัว contract-tracing devices • ภาครัฐประสานงานกับกลุ่มนายจ้างอย่างใกล้ชิด เพื่อเน้นย้ำและออกแบบการทำงานแบบมีการรักษาระยะห่างทางสังคม

นโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการ	รายละเอียด
4. มาตรการทางเศรษฐกิจของกระทรวงการคลังสิงคโปร์	• Unity Budget มีมาตรการต่างๆ เพื่อรองรับการแพร่ระบาดของโควิด-19 สำหรับธุรกิจและคนงานในท้องถิ่น • Resilience Budget เพื่อสนับสนุนครัวเรือนช่วยเหลือคนงานให้มีความทำ โดยสนับสนุนธุรกิจให้กลับมาแข็งแกร่งขึ้นเมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัว • Solidarity Budget มีเป้าหมายเพื่อรองรับผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานในท้องถิ่น และการดำรงชีวิตของคนงาน • Fortitude Budget มุ่งเน้น (1) การสร้างงานและการสร้างทักษะให้กับคนงาน (2) การส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงสำหรับสถานประกอบการ (3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน
5. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและเยียวยาประชาชนเพิ่มเติม	รัฐบาลสิงคโปร์จัดสรรงบประมาณ 8,000 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์เพื่อใช้ในยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1: การสนับสนุนการจ้างงานและการสร้างงาน เพื่อสนับสนุนภาคเอกชนในการจ่ายเงินเดือนพนักงาน ยุทธศาสตร์ที่ 2: การรักษาศักยภาพในการแข่งขัน อุตสาหกรรมด้านอวกาศ การบิน และการท่องเที่ยว ซึ่งได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยจะเพิ่มเงินช่วยเหลือให้แก่ 3 อุตสาหกรรมนี้เป็นพิเศษ ยุทธศาสตร์ที่ 3: การปรับรูปแบบเศรษฐกิจระดับโลกหลังโควิด-19 รัฐบาลจัดทำแผนการปรับรูปแบบอุตสาหกรรมและโครงการ Startup SG Founder เพื่อส่งเสริมธุรกิจ Startup

ที่มา: Civil Service College Singapore (2020) Tan และ Cook (2020) Singapore Ministry of Health (2020) Thunkhaotoday (2020) KPMG (2020) Royal Thai Embassy in Singapore (2020)

ด้านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้

การสื่อสารและให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรคแก่ประชาชน

รัฐบาลสิงคโปร์ได้ใช้ประโยชน์จากโซเชียลมีเดียและแอปพลิเคชันสำหรับสนับสนุนการรับมือกับโควิด-19 โดยใช้การส่งข้อความสื่อสารผ่าน WhatsApp, Facebook live และ YouTube เพื่อส่งข้อมูลถึงประชาชนแบบเรียลไทม์ (Abdullah & Kim, 2020) สำหรับคำแนะนำระดับการแจ้งเตือนของ DORSCON จะมีการแจ้งผ่านเว็บไซต์ของกระทรวงสาธารณสุขเมื่อความรุนแรงและการแพร่กระจายของโรคเพิ่มขึ้น (Singapore Ministry of Health, 2020) นอกจากนี้ รัฐบาลสิงคโปร์ยังใช้เทคโนโลยีช่วยในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน เช่น ใช้ AI แปลภาษา การสมัครรับข้อมูลข่าวสารได้ผ่านช่องทางออนไลน์ ระบบส่งข้อความที่รวดเร็วและระบบ Chatbot ที่คอยตอบคำถามเกี่ยวกับมาตรการป้องกันการระบาด เป็นต้น (Suwannat, 2020) อีกทั้งมีการใช้เทคโนโลยีในการติดตามการติดต่อพบปะของผู้คน (Contact Tracing) ที่ออกแบบระบบให้มีการรายงานการพบปะกันของผู้คน โดยยังคงรักษาสีทิวทัศน์ส่วนบุคคลของประชาชน (Thailand Development Research Institute (TDRI), 2020)

นิเวศแลนด์

จากการวิเคราะห์สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 รัฐบาลนิเวศแลนด์ได้มีการบริหารประเทศ โดยกำหนดนโยบายที่สำคัญ ได้แก่

ด้านนโยบาย

การควบคุมชายแดนและการคัดกรองโรค

วันที่ 23 มกราคม 2020 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขนิวซีแลนด์ได้ประกาศว่า “เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเฝ้าระวังเที่ยวบินจากจีน เพื่อติดตามการระบาดของโควิด-19” (The McGuinness Institute, 2020) ซึ่งนิวซีแลนด์พบผู้ป่วยโควิด-19 รายแรกเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2020 เป็นหญิงวัย 60 ปี ซึ่งเดินทางจากอิหร่าน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2020 ผู้ที่เดินทางเข้าประเทศต้องกักตัว 14 วัน และวันที่ 14 มีนาคม 2020 นิวซีแลนด์ได้เริ่มการจำกัดการเข้า-ออกพรมแดน (Ministry of Health, 2020; Ardern, 2020a) ต่อมาวันที่ 19 มีนาคม 2020 นิวซีแลนด์ประกาศปิดพรมแดนนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ เนื่องจากมีผู้ติดเชื้อเกิน 100 คน ติดต่อกันเป็นเวลา 2 วัน จึงทำให้วันที่ 25 มีนาคม 2020 รัฐบาลนิวซีแลนด์ยกระดับการแจ้งเตือนเป็นระดับ 4 รวมทั้งรัฐบาลจัดตั้งคณะกรรมการรับมือการแพร่ระบาด เพื่อพิจารณาและรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการแพร่ระบาดของโควิด-19 นิวซีแลนด์ประกาศพรก.ฉุกเฉินและประกาศ ล็อกดาวน์ ซึ่งหลังจากนั้นได้ขยายเวลา พรก.ฉุกเฉิน 6 ครั้ง เป็นเวลานาน 49 วัน ซึ่งนับเป็นประเทศที่ใช้ มาตรการรับมือโควิด-19 ที่เข้มงวดที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง (The McGuinness Institute, 2020) โดย นายกรัฐมนตรีจาซินดา กล่าวว่า “การประกาศล็อกดาวน์ของนิวซีแลนด์เป็นการระบุถึงความเสี่ยงอย่างชัดเจน จากรายงานคำแนะนำและการคาดการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ แสดงให้เห็นว่าหากปล่อยไว้โดยไม่ได้รับการตรวจสอบ หรือมีมาตาการรับมือ อาจจะทำให้ชาวนิวซีแลนด์หลายคนเสียชีวิตจากโควิด-19 เนื่องจากการแพร่ระบาดนี้ยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เราต้องมีแผนเตรียมพร้อมสำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สิ่งแรกที่เราต้องทำคือ ทำให้แน่ใจว่าชายแดนและสิ่งอำนวยความสะดวกในการแยกผู้ติดเชื้อมีการจัดการ ที่รัดกุมที่สุดเท่าที่จะทำได้” (Ardern, 2020c; UNDOCTORED, 2020) ตั้งแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2021 ผู้โดยสารขาเข้าต้องแสดงเอกสารการทดสอบโควิด-19 เป็นลบก่อนออกเดินทางเข้านิวซีแลนด์ หากไม่แสดง หลักฐานจะต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าปรับไม่เกิน 1,000 เหรียญสหรัฐ” (Hipkins, 2020) และระหว่าง วันที่ 11-28 เมษายน 2021 รัฐบาลนิวซีแลนด์ระงับผู้โดยสารเดินทางจากอินเดียเข้าประเทศเป็นการชั่วคราว เนื่องจาก 14 วันที่ผ่านมาพบผู้เดินทางกลับจากอินเดีย หรือ/และต่อเครื่องที่อินเดียติดเชื้อโควิด-19 จำนวนมาก แต่ยกเว้นอนุญาตสำหรับนักการทูตที่ดำรงตำแหน่งในนิวซีแลนด์ และการเข้าประเทศอันเนื่องด้วย หลักมนุษยธรรมจะได้รับการพิจารณาโดยอธิบดีกรมอนามัยเป็นรายกรณี (New Zealand Government, 2021)

การจัดตั้งศูนย์บัญชาการกลางสำหรับบริหารจัดการโรค

รัฐบาลนิวซีแลนด์ได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการกลาง เพื่อรับมือกับการระบาดของโควิด-19 จำนวน 2 ศูนย์ ได้แก่

(1) ศูนย์การจัดการวิกฤตแห่งชาติ (National Crisis Management Centre, NCMC)

เปิดใช้งานวันที่ 1 เมษายน 2020 เพื่อประสานงานการรับมือสถานการณ์โควิด-19 ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ ประมาณ 300 คน ทำหน้าที่ในการควบคุม การคัดแยกและอำนวยความสะดวกในการกักกันโรค เรียกว่า Operation Protect โดยเป็นการตอบสนองต่อโควิด-19 ในวงกว้างและเชิงรุกของรัฐบาล ศูนย์ดังกล่าว ถูกปิดตัวลงเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2020 และถูกแทนที่ด้วยกลุ่มตอบสนองทั้งหมดของรัฐบาลต่อโควิด-19 (New Zealand Government, 2020)

(2) กลุ่มตอบสนองทั้งหมดของรัฐบาลต่อโควิด-19 (COVID-19 All-of-Government Response Group)

หน่วยงานนี้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2020 เป็นหน่วยงานที่สังกัดนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเพื่อทำหน้าที่รับช่วงต่อจากศูนย์บริหารจัดการวิกฤตแห่งชาติ โดยมีภารกิจในการประสานงานและการตอบโต้การระบาดโควิด-19 ของรัฐบาล (Officials Committee for Domestic and External Security Coordination, 2020)

การจัดตั้งทีมงานเฉพาะเพื่อบริหารจัดการโรค

รัฐบาลนิวซีแลนด์ได้แต่งตั้งคณะทำงานหลายชุด เพื่อให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤติโควิด-19 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3. คณะทำงานเพื่อรับมือการระบาดโควิด-19 ของนิวซีแลนด์

ชื่อคณะทำงาน	วันก่อตั้ง	หน้าที่
1. คณะกรรมการตอบโต้โควิด-19 (COVID-19 Response (CVD) Cabinet Committee)	2 มีนาคม 2020	ประสานงานและกำกับดูแลการรับมือการระบาดของโควิด-19 ซึ่งต่อมาถูกแทนที่ด้วยกลุ่มรัฐมนตรีโควิด-19
2. กลุ่มรัฐมนตรีโควิด-19 (Covid-19 Ministerial Group)	19 มีนาคม 2020	เสริมสร้างความยืดหยุ่นในการตัดสินใจ และตอบสนองต่อความเร่งด่วนของสถานการณ์ คณะทำงานชุดนี้เป็นผู้มีอำนาจหลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรับมือการระบาดของโควิด-19
3. คณะกรรมการแผนการเฝ้าระวังและยุทธศาสตร์การทดสอบ (Committee on Surveillance Plan and Testing Strategy)	26 สิงหาคม 2020	เป็นปรึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลการดำเนินการตามแผนเฝ้าระวังและยุทธศาสตร์ตรวจสอบโควิด-19 ซึ่งแผนเฝ้าระวังมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อโควิด-19 และการติดเชื้อ SARS-CoV-2 ให้แก่ประชาชนนิวซีแลนด์
4. กลุ่มที่ปรึกษาพิเศษใหม่สำหรับรับมือโควิด-19 (COVID-19 New special advisory group for COVID-19 response)	9 มีนาคม 2021	ทำหน้าที่ในการตรวจสอบอย่างเป็นอิสระและให้คำแนะนำที่เป็นกลางเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ผลกระทบ และทิศทางเชิงกลยุทธ์ของระบบตอบสนองต่อโควิด-19 เพื่อให้แน่ใจว่าการรับมือโควิด-19 ของรัฐบาลมีการปรับตัวและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์อยู่เสมอ
5. กลุ่มที่ปรึกษาเชิงยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุข (Strategic public health advisory group)	8 เมษายน 2021	ทำงานร่วมกับกลุ่มที่ปรึกษาพิเศษใหม่สำหรับรับมือโควิด-19 โดยให้คำแนะนำเกี่ยวกับโควิด-19 อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้คำแนะนำและสนับสนุนรัฐบาลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านสาธารณสุขและการตอบสนองด้านวัคซีน รวมทั้งมีบทบาทในการสื่อสารต่อสาธารณะและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ที่อยู่เบื้องหลังทางเลือกด้านสาธารณสุขของรัฐบาลในอนาคตกลุ่มที่ปรึกษาคณะนี้จะปฏิบัติงานจนถึงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2565

ที่มา: The McGuinness Institute (2020) Hipkins (2021a; 2021b) Hipkins และคณะ (2021)

ยุทธศาสตร์สำคัญในการบริหารจัดการโรค

นิวซีแลนด์เป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีการรับมือกับโควิด-19 ที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมีนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการมีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4. แสดงนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการสำหรับป้องกันและรับมือโควิด-19 ของนิวซีแลนด์

นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการ	รายละเอียด
1. ระดับการแจ้งเตือน โควิด-19 ของนิวซีแลนด์ (New Zealand COVID-19 Alert Levels)	เป็นการกำหนดมาตรการด้านสาธารณสุขและสังคมที่ใช้ในการแจ้งเตือนถึงความรุนแรงของการระบาดของโควิด-19 โดยมีระดับแจ้งเตือนภัยแบ่งเป็น 4 ระดับได้แก่ (1) ระดับ 1 คือ เตรียมความพร้อม: สถานการณ์ที่มีโรคระบาดในต่างประเทศซึ่งควบคุมไม่ได้ และส่งสัญญาณจะมีการแพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศ (2) ระดับ 2 คือ โรคคลดลง: สถานการณ์ที่โรคที่ยังมีอยู่ มีคลัสเตอร์การติดเชื้อเกิดขึ้นหลายพื้นที่และมีความเสี่ยงที่เชื้อจะกระจายสู่ชุมชน (3) ระดับ 3 คือ จำกัดพื้นที่: สถานการณ์มีความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการระบาดของโรคได้ (4) ระดับ 4 คือ ล็อกดาวน์: สถานการณ์ที่การระบาดของโรคเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางจนไม่สามารถควบคุมได้
2. ระบบ Stamp It Out	เป็นแผนรับมือโควิด-19 ของนิวซีแลนด์ในกรณีที่มีผู้ป่วยรายใหม่ในชุมชน ซึ่งระบบนี้มีองค์ประกอบ 2 ส่วนที่สำคัญ คือ (1) การจำกัดความสามารถของเชื้อในการย้ายจากคนสู่คน เพื่อทำลายห่วงโซ่การแพร่เชื้อ เป็นการปกป้องตนเองและผู้อื่นจากการแพร่กระจายของโรค โดยการสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือและการเว้นระยะห่างทางสังคม (2) การติดตาม ทดสอบ คัดแยกและกักตัวผู้สัมผัสเชื้อโควิด-19 อย่างรวดเร็ว โดยใช้ Application ตัวติดตามตัว
3. ยุทธศาสตร์การกำจัดโควิด-19 สำหรับ Aotearoa New Zealand	จัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อหยุดการแพร่ระบาดของโรค ป้องกันไม่ให้เกิดกรณีใหม่และการกระจายเชื้อจากผู้เดินทางเข้าประเทศ โดยใช้มาตรการการควบคุมการผ่านเข้าชายแดน การเฝ้าระวังโรค มาตรการเว้นระยะห่างทางกายภาพและสุขอนามัย รวมถึงการทดสอบและติดตามความเสี่ยงในการติดเชื้อทุกกรณี ซึ่งยุทธศาสตร์นี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2020
4. คณะทำงานยุทธศาสตร์ ด้านวัคซีน (Vaccine Strategy Taskforce)	เริ่มดำเนินการเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2020 โดยใช้งบประมาณ 37 ล้านดอลลาร์ มีเป้าหมายเพื่อจัดหาวัคซีนที่ปลอดภัย มีประสิทธิภาพ มีปริมาณที่เพียงพอและรวดเร็วที่สุด แผนการจัดสรรงบประมาณประกอบด้วย (1) 15 ล้านดอลลาร์สำหรับการวิจัยระหว่างประเทศ (2) 10 ล้านดอลลาร์สำหรับการวิจัยภายในนิวซีแลนด์ (3) 5 ล้านดอลลาร์สำหรับการยกระดับความสามารถในการผลิต (4) 7 ล้านดอลลาร์สำหรับความช่วยเหลือด้านการพัฒนาวัคซีน และแจกจ่ายวัคซีนให้กับประเทศกำลังพัฒนา

ที่มา: Unite against Covid-19 (2020) Ardern (2020b) Ministry of Health (2021b) Ministry of Business, Innovation and Employment (MBIE) (2020)

ผลกระทบที่เกิดจากกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองสถานการณ์วิกฤตโควิด-19

จากการดำเนินนโยบายและมาตรการตอบสนองสถานการณ์โควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ ส่งผลกระทบที่สำคัญ 2 ด้าน ดังนี้

1) ด้านข้อมูลผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิต

ตารางที่ 5. แสดงจำนวนผู้ติดเชื้อและจำนวนผู้เสียชีวิตสะสมตั้งแต่เดือนมกราคม 2020 จนถึงเดือนเมษายน 2021 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์

ประเทศ	จำนวนผู้ติดเชื้อสะสม (คน)	จำนวนผู้เสียชีวิตสะสม (คน)	จำนวนประชากร (คน)
ไต้หวัน	1,129 คน	12 คน	23,514,196
สิงคโปร์	61,145 คน	30 คน	5,453,600
นิวซีแลนด์	2,613 คน	26 คน	5,112,000

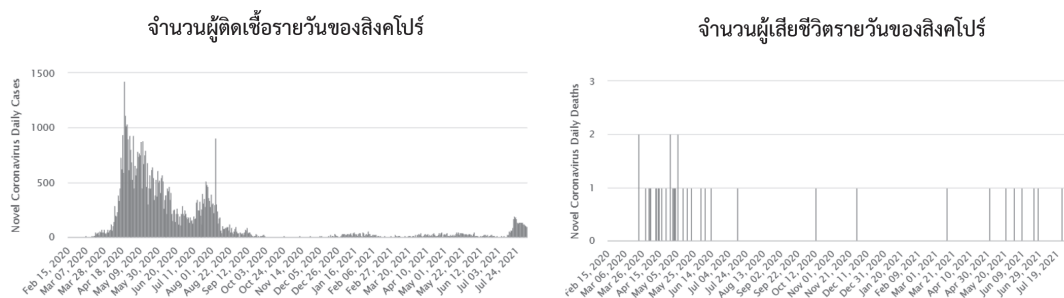
ที่มา: National Statistics Republic of China (Taiwan) (2021a) Taiwan Centers for Disease Control (2021) Singapore Department of Statistics (2021) Ministry of Health Singapore (2021) Statistics New Zealand (2021) Ministry of Health Head NZ (2021).

จากตารางที่ 5 พบว่า จำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตสะสม ตั้งแต่เดือนมกราคม 2020 จนถึงสิ้นเดือนเมษายน 2021 (ไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์พบผู้ติดเชื้อคนแรกวันที่ 22 มกราคม 2020 วันที่ 23 มกราคม 2020 และวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2020 ตามลำดับ) ไต้หวันและนิวซีแลนด์มียอดติดเชื้อสะสมอยู่ในหลักพันต้นๆ ส่วนสิงคโปร์มียอดผู้ติดเชื้อสะสมเป็นหลักหมื่น เนื่องจากช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนสิงหาคม 2020 มีการติดเชื้อในกลุ่มแรงงานต่างชาติจำนวนมาก ส่วนยอดผู้เสียชีวิตสะสมของทั้งสามประเทศมีเพียงหลักสิบเท่านั้น

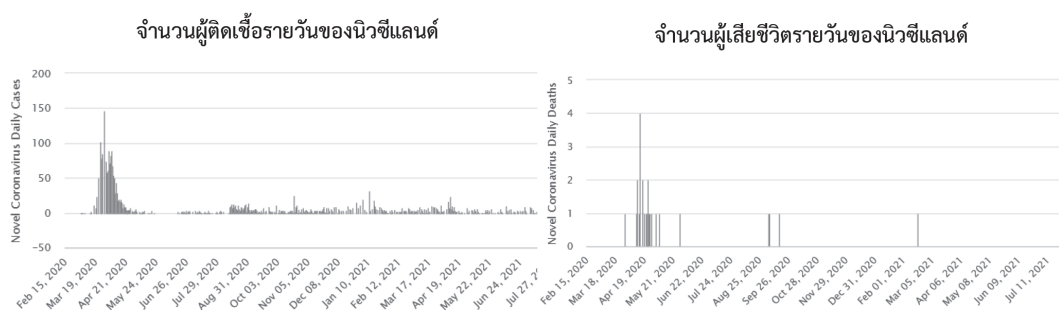
ภาพที่ 2. แสดงจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 และผู้เสียชีวิตจากโควิด-19 รายวันของไต้หวัน

ที่มา: Taiwan Centers for Disease Control (2021)

ภาพที่ 3. แสดงจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 และผู้เสียชีวิตจากโควิด-19 รายวันของสิงคโปร์

ที่มา: Singapore Ministry of Health (2021).

ภาพที่ 4. แสดงจำนวนผู้ติดเชื้อโควิด-19 และผู้เสียชีวิตจากโควิด-19 รายวันของนิวซีแลนด์

ที่มา: Ministry of Health (2021)

สำหรับความสามารถของทั้งสามประเทศในการควบคุมการระบาดของโควิด-19 สามารถอธิบายได้จากแผนภาพที่ 2, 3 และ 4 กล่าวคือ ตั้งแต่เริ่มต้นการระบาดจนถึงเดือนเมษายน 2021 ยอดผู้ติดเชื้อรายวันของไต้หวันและนิวซีแลนด์อยู่ในเกณฑ์หลักหน่วยและหลักสิบนั่น ส่วนสิงคโปร์จะมียอดติดเชื้อรายวันสูงเป็นหลักพันและหลักหมื่นในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนสิงหาคม 2020 เนื่องจากเกิดการระบาดของโควิด-19 ในแรงงานต่างชาติ แต่หลังจากนั้นรัฐบาลสิงคโปร์ได้ปรับนโยบายและมาตรการในการควบคุมโรคให้เข้มข้น จึงสามารถควบคุมตัวผู้ติดเชื้อให้อยู่ในหลักสิบได้ในเวลาไม่นาน และตั้งแต่นั้นมีการระบาดของโควิด-19 ยอดผู้เสียชีวิตรายวันของทั้งสามประเทศอยู่ที่เกณฑ์ศูนย์หรือหลักหน่วยเท่านั้น ดังนั้นผลกระทบด้านข้อมูลผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตจากโควิด-19 ของสามประเทศที่ปรากฏเป็นผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์ได้ถูกต้องและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีการดำเนินนโยบายและมาตรการที่นำไปสู่การปฏิบัติในการตอบสนองสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่ทั้งสามประเทศได้รับจากการวิเคราะห์และดำเนินนโยบายในการรับมือกับโควิด-19 สามารถอธิบายได้จากค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (Gross Domestic Product, GDP) ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6. แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ ใน 4 ไตรมาสของปี 2020 และ ไตรมาส 1 ของปี 2021

ประเทศ	GDP 2020				GDP 2021
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1
ไต้หวัน	2.51%	0.35%	4.26%	5.09%	8.92%
สิงคโปร์	0%	-13.3%	-5.8%	-2.4%	1.5%
นิวซีแลนด์	0%	-11.2%	0.4%	-0.8%	2.4%

ที่มา: National Statistics Republic of China (Taiwan) (2021b) Department of Statistics Singapore (2021) Statistics New Zealand (2021).

(1) ไต้หวันมีค่า GDP เป็นบวกทั้งสี่ไตรมาสของปี 2020 และไตรมาส 1 ของปี 2021 ความสำเร็จดังกล่าวเป็นผลจาก รัฐบาลไต้หวันวิเคราะห์สถานการณ์ได้ชัดเจน และกำหนดนโยบายในเชิงรุกได้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยเฉพาะนโยบายสนับสนุนการบริโภคในประเทศและการจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือภาคส่วนต่างๆ ของภาครัฐ นอกจากนี้ไต้หวันยังสามารถส่งออกสินค้าเทคโนโลยีได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากช่วงการระบาดของโควิด-19 ทำให้ผู้คนต้องทำงานและการเรียนที่บ้าน ทำให้ความต้องการเซมิคอนดักเตอร์และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นทั่วโลก (MGRonline, 2021) อีกทั้งตั้งแต่มีการระบาดของโควิด-19 ไต้หวันเป็นเพียงไม่กี่ประเทศในโลกที่ไม่มีการล็อกดาวน์ ส่งผลให้ไต้หวันมีสถานะทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งทั้งระหว่างและหลังเกิดโควิด-19 ซึ่งสตีเฟน ทอปลิส หัวหน้าฝ่ายวิจัยของ Bank of New Zealand ในเวลลิงตันกล่าวว่า “การฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจนถึงระดับก่อนเกิดโควิด-19 เป็นเรื่องที่น่าทึ่ง โดยไม่มีเพียงสามประเทศเท่านั้นที่มีการฟื้นตัวเต็มที่ ได้แก่ ไต้หวัน จีน และไอร์แลนด์” (Withers & Bloomberg, 2020; Jennifer, Cheng & Lin, 2020)

(2) สิงคโปร์มีค่า GDP เป็นศูนย์ไตรมาสที่ 1 ของปี 2020 ส่วนสี่ไตรมาส 2 และ 4 ของปี 2020 ติดลบ และมีค่าเป็นบวกเล็กน้อยในไตรมาส 1 ของปี 2021 สาเหตุหลักที่ทำให้ GDP ของสิงคโปร์เป็นศูนย์และติดลบในปี 2020 เนื่องจากถึงแม้สิงคโปร์จะสามารถควบคุมการระบาดของโควิด-19 ได้ดี แต่ในฐานะประเทศเล็ก ๆ ที่ต้องพึ่งพาอุปสงค์ส่วนใหญ่จากภายนอกและมาตรการล็อกดาวน์ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงทำให้สิงคโปร์ได้รับผลกระทบมากจากการระบาดของโควิด-19 นอกจากนี้ภาคบริการภายในประเทศได้รับผลกระทบจากข้อจำกัดที่เกิดจากการดำเนินมาตรการในการรับมือกับระบาดของโควิด-19 ของภาครัฐ (Lee, 2021) นายกรัฐมนตรีลี กล่าวว่า “สำหรับปี 2020 นับเป็นปีที่เศรษฐกิจของสิงคโปร์ตกต่ำที่สุดนับตั้งแต่ได้รับเอกราช เราหวังว่าจะฟื้นตัวในปี 2021 แม้ว่าการฟื้นตัวจะไม่สม่ำเสมอและกิจกรรมทางเศรษฐกิจจะมีแนวโน้มต่ำกว่าระดับก่อนเกิดโควิด-19” (Iwamoto, 2021)

(3) นิวซีแลนด์มีค่า GDP เป็นศูนย์ไตรมาสที่ 1 และติดลบในไตรมาส 2 และ 4 ของปี 2020 แต่เป็นบวกในไตรมาส 3 ของปี 2020 และไตรมาส 1 ของปี 2021 สาเหตุหลักที่ทำให้ไตรมาสที่ 2 และ 4

ของปี 2020 ค่า GDP ถดถอย เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวรัฐบาลนิวซีแลนด์ได้ปิดประเทศและล็อกดาวน์ รวมทั้งมาตรการคุมการระบาดที่เข้มงวด ถึงแม้จะทำให้การระบาดของโควิด-19 อยู่ภายใต้การควบคุม แต่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยเศรษฐกิจของนิวซีแลนด์ค่อย ๆ พ้นตัวเติบโตเป็นรูปตัววี เนื่องจากมาตรการกระตุ้นและการสนับสนุนทางการเงินจำนวนมากจากภาครัฐ เข้าไปกระตุ้นการใช้จ่ายของผู้บริโภคภายในประเทศ สอดคล้องกับคำกล่าวของ Paul Bloxham หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์ของออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ที่ว่า “การฟื้นตัวของเศรษฐกิจนิวซีแลนด์เป็นรูปตัววี เป็นการพิสูจน์ให้เห็นถึงผลการดำเนินนโยบายในการรับมือกับโควิด-19 ที่ได้ผลของนิวซีแลนด์ เนื่องจากนโยบายนี้ได้สนับสนุนให้เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่งจากเหตุการณ์ที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน” ความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการบริหารจัดการโควิด-19 ทำให้เห็นว่า นิวซีแลนด์มีการล็อกดาวน์ที่เข้มงวดที่สุดแห่งหนึ่งในโลก แต่นิวซีแลนด์ก็นับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งประเทศที่สามารถประคับประคองเศรษฐกิจได้ดีกว่าอีกหลายประเทศในสถานการณ์การโรคระบาดครั้งนี้ (Withers & Bloomberg, 2020) ความสำเร็จส่วนใหญ่ของนิวซีแลนด์เกิดจากการตอบสนองต่อการระบาด “อย่างเข้มงวดและรวดเร็ว” จึงช่วยบรรเทาผลกระทบที่ร้ายแรงของโควิด-19 และทำให้จำนวนผู้ป่วยเสมือนเกือบเป็นศูนย์ก่อนสิ้นปี 2020 และด้วยเหตุนี้ทางการนิวซีแลนด์จึงสามารถผ่อนคลายมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมได้เร็วกว่าประเทศอื่นๆ ส่งผลให้เกิดการฟื้นตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจในช่วงครึ่งหลังของปี 2020 (Schmidt, 2021)

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำเสนอข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ พบว่า มีส่วนที่แตกต่างกัน คือ ไต้หวันมีความตื่นตัวและติดตามข้อมูลการระบาดอย่างใกล้ชิด เนื่องจากเคยประสบการณการรับมือกับโรคซาร์ส ประกอบกับการให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการระบาดครั้งนี้ของรัฐบาล จึงทำให้ไต้หวันสามารถวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การระบาดครั้งนี้ได้อย่างชัดเจนและรวดเร็ว พร้อมทั้งมีการวางแผนและเตรียมการรับมือกับการระบาดในเชิงรุก ส่วนสิงคโปร์และนิวซีแลนด์ในช่วงแรกยังไม่ค่อยให้ความสำคัญมากนักและวิเคราะห์ความรุนแรงของโควิด-19 ต่ำกว่าความเป็นจริง แต่เมื่อมีการติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ในเวลาต่อมาสามารถวิเคราะห์สถานการณ์การระบาดได้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น สำหรับลักษณะการวิเคราะห์สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ที่สามประเทศที่มีคล้ายกัน ได้แก่ 1) การติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง 2) มีความยืดหยุ่นและการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างทันทั่วทั้งที่ 3) มีความกระตือรือร้นในการรับมือและแก้ไขสถานการณ์อยู่เสมอ

2. การบริหารประเทศในสถานการณ์โควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ ที่เหมือนกัน ในการตอบสนองสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ได้แก่ 1) การควบคุมชายแดนและการคัดกรอง เพื่อการป้องกันไม่ให้เชื้อโควิด-19 จากภายนอกเข้าสู่ภายในประเทศ 2) การจัดตั้งศูนย์บัญชาการกลาง เพื่อเป็นศูนย์กลาง

ในการบริหารจัดการการระบาดของโควิด-19 สำหรับการกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 อื่น ๆ แต่ละประเทศมีการปรับใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของประเทศของตน โดยไต้หวันมีความโดดเด่นในการกำหนดนโยบายเชิงรุก การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสนับสนุนการบริหารจัดการกับการระบาด การแบ่งปันประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จกับประเทศต่าง ๆ ความพยายามในการขยายความร่วมมือและความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องกับโควิด-19 ไปสู่ระดับนานาชาติ ส่วนสิงคโปร์มีจุดเด่นในเรื่องการปรับนโยบายที่รวดเร็วทันต่อสถานการณ์ การสื่อสารของผู้นำ การนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนการให้ข้อมูลการระบาดและสื่อสารกับประชาชนในประเทศ ซึ่งมีความหลากหลายด้านเชื้อชาติ และนิวซีแลนด์มีความโดดเด่นในการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการต่าง ๆ พร้อมการจัดตั้งทีมงานเฉพาะที่หลากหลายเพื่อบริหารจัดการการระบาดของโควิด-19 อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลกระทบที่เกิดจากการบริหารประเทศวิกฤตโควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์แบ่งได้เป็น 2 ด้าน คือ ด้านข้อมูลผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิต ทั้งสามประเทศประสบความสำเร็จในการควบคุมการระบาดของโควิด-19 โดยมีจำนวนผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตสะสมอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก ยกเว้นสิงคโปร์ที่มีการติดเชื้อในกลุ่มแรงงานต่างชาติจำนวนมากในช่วงเวลาหนึ่ง แต่สิงคโปร์ใช้เวลาเพียงไม่กี่เดือนก็สามารถควบคุมการระบาดได้ แต่ด้านเศรษฐกิจกลับมีผลกระทบที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ไต้หวันถือว่าได้รับผลกระทบน้อยที่สุดและเศรษฐกิจสามารถเติบโตได้ต่อเนื่อง เนื่องจากไม่มีการล็อกดาวน์ประเทศ การปรับนโยบายในการสนับสนุนเศรษฐกิจด้วยการการขับเคลื่อนภายในประเทศเป็นหลักและการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ขยายตัว ส่วนสิงคโปร์ได้ผลกระทบทางเศรษฐกิจมากและเศรษฐกิจถดถอยมากที่สุดนับตั้งแต่ก่อตั้งประเทศ เนื่องจากเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังมีการพึ่งพาการค้ากับต่างประเทศและภาคธุรกิจในประเทศได้รับผลกระทบจากการดำเนินมาตรการรับมือกับโควิด-19 และนิวซีแลนด์มีการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบรูปตัววี เนื่องจากการตอบสนองต่อการระบาด “อย่างเข้มงวดและรวดเร็ว” รวมทั้งมาตรการกระตุ้นและสนับสนุนการใช้จ่ายภายในประเทศ ซึ่งช่วยบรรเทาผลกระทบที่ร้ายแรงของโควิด-19 ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจกลับมาฟื้นตัวในช่วงครึ่งหลังของปี 2020

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

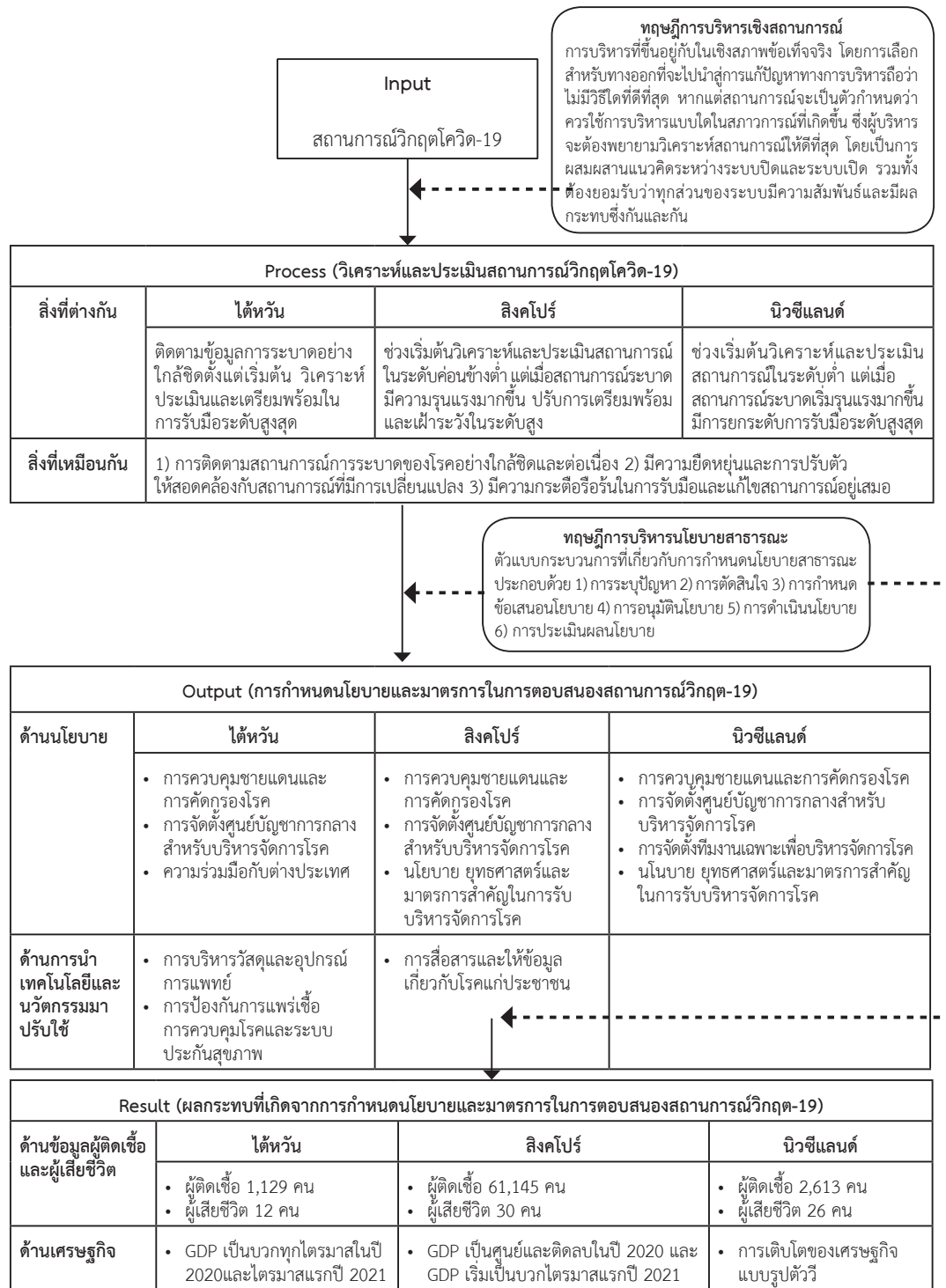
จากการวิจัยพบว่า

นับตั้งแต่มีการระบาดของโควิด-19 ตั้งแต่ปลายปี 2019 ไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์มีลักษณะการวิเคราะห์สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ที่มีความคล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) การติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง 2) มีความยืดหยุ่นและการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างทันทั่วทั้งที่ 3) มีความกระตือรือร้นในการรับมือและแก้ไขสถานการณ์อยู่เสมอ โดยการบริหารประเทศเพื่อรับมือและแก้ไขสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของทั้งสามประเทศมีทั้งส่วนที่เหมือนและส่วนที่แตกต่างกัน ซึ่งในส่วนที่แตกต่างกันนั้นคือ แต่ละประเทศได้มีการปรับใช้นโยบาย

และมาตรการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ที่เกิดขึ้น รวมทั้งศักยภาพ และทรัพยากรของประเทศ โดยการบริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของทั้งสามประเทศ สอดคล้องกับ**ทฤษฎีการบริการเชิงสถานการณ์**ของ Fred E.Fiedler ที่ว่า การบริหารที่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริง โดยการเลือกทางออกที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาทางการบริหารถือว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด หากแต่สถานการณ์จะเป็นตัวกำหนดว่า ควรใช้การบริหารแบบใดในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์ สถานการณ์ให้ดีที่สุด โดยเป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดระบบปิดและระบบเปิด รวมทั้งต้องยอมรับว่า ทุกส่วนของระบบมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบซึ่งกันและกัน มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างองค์การ กับสภาพแวดล้อม สถานการณ์บางครั้งจะต้องใช้การตัดสินใจที่เฉียบขาด บางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บางครั้งก็ต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและแรงจูงใจ บางครั้งก็ต้องคำนึงถึง เป้าหมายหรือผลกระทบขององค์การเป็นหลัก

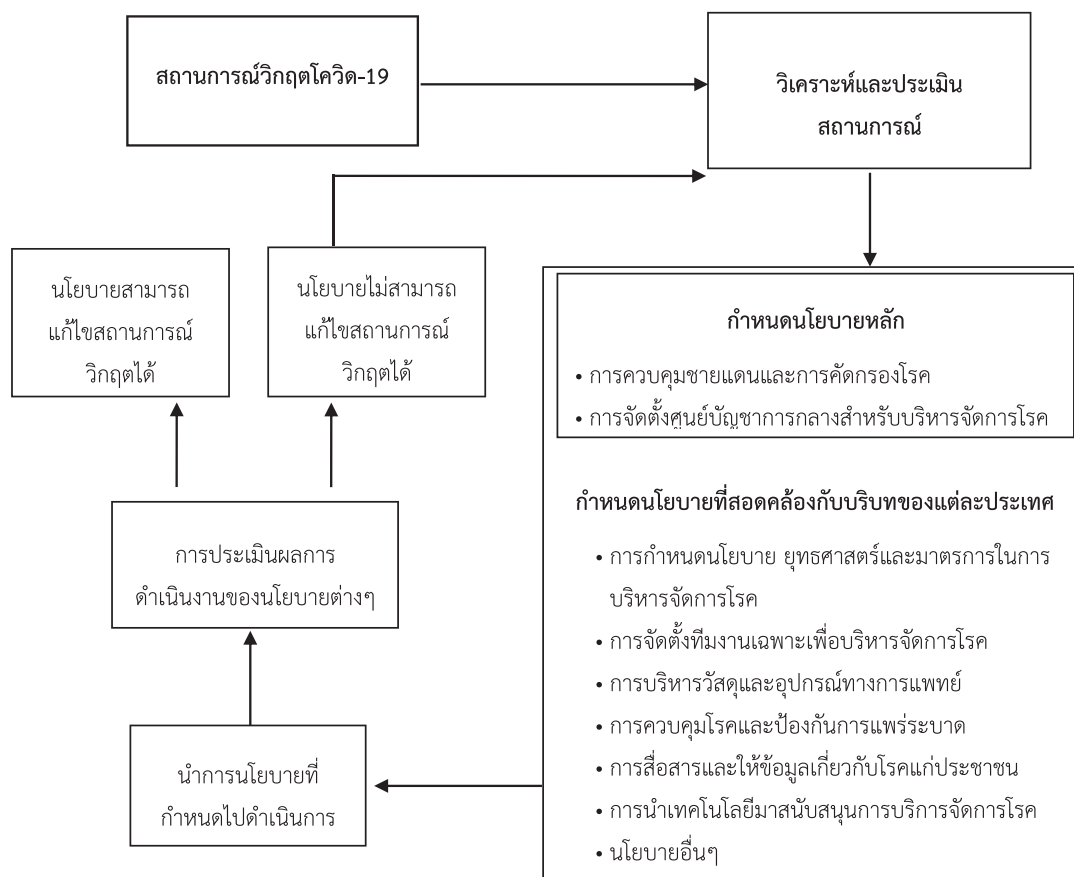
นอกจากนี้ การกำหนดนโยบายในการรับมือและการแก้ไขสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ของทั้ง สามประเทศซึ่งถือว่าเป็นการกำหนดนโยบายสาธารณะนั้น มีขั้นตอนการดำเนินการโดยเริ่มจากการติดตาม สถานการณ์การระบาดอย่างใกล้ชิด การวิเคราะห์สถานการณ์ การพิจารณาวิธีการในรับมือและการแก้ไข การระบาดของโควิด-19 ในหลากหลายรูปแบบ การตัดสินใจเลือกวิธีที่คิดว่าดีที่สุด การนำนโยบายไปใช้ และประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายไปใช้ รวมทั้งปรับปรุงการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับ สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบของกระบวนการ กำหนดนโยบายสาธารณะใน**ทฤษฎีนโยบายสาธารณะ**ของ Thomas R.Dye ที่กล่าวว่า กระบวนการ กำหนดนโยบายสาธารณะประกอบด้วย การระบุปัญหา การกำหนดการตัดสินใจ การกำหนดข้อเสนอ ทางนโยบาย การอนุมัตินโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินผลนโยบาย ดังนั้นจากการวิจัย ครั้งนี้ทำให้ได้เรียนรู้ว่า เมื่อเกิดวิกฤตทุกครั้งการวิเคราะห์ การประเมิน การตัดสินใจใช้นโยบายและมาตรการ ต่าง ๆ การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลลัพธ์ล้วนเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน โดยสิ่งสำคัญ เมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตผู้นำและผู้มีส่วนในการกำหนดหนต้องมีความรวดเร็วในการประเมินสถานการณ์ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน ตรงจุดและยกระดับการเฝ้าระวังวิกฤตเป็นระดับสูงสุด เพื่อเตรียมความพร้อม ในทุกด้านสำหรับการรับมือกับวิกฤตและลดการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น ดังตัวอย่างการบริหารประเทศของไต้หวัน ในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ครั้งนี้

จากกรอบความคิดการวิจัยซึ่งประกอบด้วยวิกฤตโควิด-19 (Input) วิเคราะห์และประเมิน สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 (Process) การกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองสถานการณ์ วิกฤตโควิด-19 (Output) ผลกระทบที่เกิดจากการกำหนดนโยบายและมาตรการในการตอบสนองสถานการณ์ วิกฤตโควิด-19 (Result) สามารถอธิบายภาพรวมของการบริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19: กรณีศึกษาเชิงเปรียบเทียบไต้หวัน สิงคโปร์ และนิวซีแลนด์ได้ดังแผนภาพที่ 5

ภาพที่ 5. แสดงการอภิปรายผลตามกรอบแนวคิดการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำเสนอ“แนวปฏิบัติที่ดีที่สุด” (best practice) สำหรับเป็นแนวทางในการบริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ดังแผนภาพที่ 6

ภาพที่ 6. แสดงแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการบริหารประเทศในสถานการณ์วิกฤตโควิด-19

ข้อเสนอแนะด้านนโยบายและการปฏิบัติ มีดังนี้

1) เมื่อเกิดวิกฤตรัฐบาลควรติดตาม วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์รอบด้านอย่างใกล้ชิดและตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด รวมทั้งมองภาพวิกฤตและผลกระทบแบบองค์รวมทุกมิติ เพื่อที่จะสามารถเลือกแผนรับมือได้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งควรมีความยืดหยุ่นในการกำหนดนโยบายให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ควรมีการเตรียมความพร้อมระดับสูงสุดในการรับมือกับวิกฤตที่จะเกิดขึ้น

2) รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงานที่ดูแลวิกฤตหรือภัยพิบัติที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีการบูรณาการการทำงานทุกกระทรวงทบวงกรมทั้งภาครัฐและเอกชน ให้อิสระในการบริหารจัดการลดขั้นตอนในการทำงานและมอบอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว แม่นยำและมีความเชื่อมโยงกันในการทำงาน ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขวิกฤตได้ทันทั่วทั้งที่ อีกทั้งควรมีการวางแผนรับมือวิกฤตหรือภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอย่างชัดเจน

3) การสื่อสารระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนในสถานการณ์วิกฤตควรเป็นไปด้วยความจริงใจ ถูกต้อง ตรงไปตรงมา โปร่งใสและทันทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงสถานการณ์ที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้ประชาชนสามารถเตรียมตัวรับมือได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งภาครัฐควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อจะได้รับทราบสิ่งที่เกิดขึ้นและความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นข้อมูลให้การแก้ไขสถานการณ์วิกฤตได้ตรงจุด มีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่น ความร่วมมือ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน

4) ในสถานการณ์วิกฤตทุกภาคส่วนในประเทศควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเอาผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นที่ตั้ง ดังตัวอย่างการรับมือวิกฤตโควิด-19 ของไต้หวัน สิงคโปร์และนิวซีแลนด์ ซึ่งพบว่าการรับมือโควิด-19 มีทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลว แต่ส่วนใหญ่ภาครัฐได้รับความร่วมมือและความเชื่อมั่นจากประชาชน เพราะประชาชนของประเทศเหล่านั้นทราบว่าสิ่งที่ภาครัฐทำไปนั้นทำเพื่อใคร

5) ควรมีส่งเสริมการพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และโครงสร้างพื้นฐานที่มีความเฉพาะเจาะจงในการรับมือกับสถานการณ์วิกฤต เพื่อช่วยให้ประเทศสามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามหรือภัยพิบัติในอนาคตได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

6) ควรเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับสถานการณ์หรือวิกฤติที่เกิดขึ้น เข้ามาดูแล รับผิดชอบและแก้ไขสถานการณ์วิกฤต รวมทั้งมอบอำนาจในการบริหารและการตัดสินใจ

7) ภาครัฐควรมีการนำเทคโนโลยีและ Big data มาใช้ในการรับมือและแก้ไขสถานการณ์วิกฤต ดังเช่น วิเคราะห์กรณีไต้หวันที่มีการรวมฐานข้อมูลตรวจคนเข้าเมืองของไต้หวันและฐานข้อมูลประกันสุขภาพแห่งชาติ การจัดทำ Application ในการบริหารจัดการอุปกรณ์ทางการแพทย์ในการป้องกันโรค และการใช้ Application ติดตามตัวสำหรับผู้กักตัวอาการของโรค เป็นต้น

ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ มีดังนี้

1) ควรศึกษาการรับมือและแก้ปัญหาโควิด-19 ของประเทศต่างๆ ทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลว เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดทำ best practice สำหรับปรับใช้กับประเทศไทย

2) ควรมีการศึกษาและวิจัยสถานการณ์วิกฤตในองค์กรรวมว่า เมื่อเกิดวิกฤตด้านหนึ่งแล้วจะมีความเชื่อมโยงและผลกระทบสู่ด้านอื่นหรือไม่ อย่างไร เพื่อหาวิธีป้องกันและรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางในการจัดตั้งหน่วยงานและการปฏิบัติในการรับมือกับวิกฤตต่าง ๆ ในอนาคต

3) ควรมีการศึกษาการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้ในการรับมือวิกฤตต่าง ๆ ดังเช่น ไต้หวันที่น่ารู้ด้านนี้มาปรับใช้ในการรับมือวิกฤตโควิด-19 ได้เป็นอย่างดี

4) ควรมีการศึกษาการแก้ไขสถานการณ์วิกฤตโรคระบาดในอดีตว่า สามารถผ่านและแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างไร เพราะอาจมีแนวทางที่ในอดีตเคยใช้แล้วประสบความสำเร็จและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ในปัจจุบันและโรคระบาดในอนาคตได้

5) ควรมีการศึกษาว่า หากสถานการณ์ระบาดของโควิด-19 ยืดเยื้อยาวนาน รัฐบาลของแต่ละประเทศควรกำหนดนโยบายอย่างไร เพื่อให้ประเทศและประชาชนสามารถใช้ชีวิตร่วมกับโควิด-19 โดยทำให้ด้านสาธารณสุข ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจสามารถเดินไปด้วยกัน

6) ควรศึกษามุมมองและบทบาทของภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาครัฐต่อการรับมือและแก้ไขสถานการณ์วิกฤต เพื่อให้เห็นมุมมองของสามภาคส่วนว่ามีความเหมือนและต่างกันอย่างไร อันจะนำไปสู่แนวทางการร่วมมือในการรับมือกับสถานการณ์วิกฤตในปัจจุบันและอนาคต

7) ควรมีความร่วมระหว่างด้านรัฐศาสตร์ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์และด้านการแพทย์ในการศึกษาวิจัยว่า เมื่อการเกิดวิกฤตโรคระบาดขึ้นจะมีแนวทางปฏิบัติหรือรูปแบบการดำเนินนโยบายของประเทศอย่างไร เพื่อให้ประเทศสามารถขับเคลื่อนในทุกด้านต่อไปได้ โดยได้รับผลกระทบน้อยที่สุด

References

- Abdullah, A. Z., & Salamat, H. (2020). *Singapore Confirms First Case of Wuhan Virus*. Retrieved June 12, 2021 from <https://www.channelnewsasia.com/news/singapore/wuhan-virus-pneumonia-singapore-confirms-first-case-12312860>.
- Abdullah, W. J., & Kim, S. (2020). *Singapore's Responses to the COVID-19 Outbreak: A Critical Assessment*. Retried May 26, 2021 from <https://doi.org/10.1177/0275074020942454>.
- An, B. Y., & Tang, S. Y. (2020). Lessons from COVID-19 responses in east asia: Institutional infrastructure and enduring policy instruments. *American Review of Public Administration* 2020, 50(6-7), 790-800.
- Arden, R. H. J. (2020a). *Major Steps Taken to Protect New Zealanders from COVID-19*. Retrieved July 20, 2021 from www.beehive.govt.nz/release/major-steps-taken-protect-new-zealanders-covid-19.
- _____. (2020b). *Prime Minister's COVID-19 Re-Emergence Plan Speech*. Retrieved April 6, 2021 from <https://www.nzdoctor.co.nz/article/undoctored/prime-ministers-covid-19-re-emergence-plan-speech>.
- _____. (2020c). *Prime Minister: COVID-19 Alert Level Increased [Speech]*. Retrieved July 20, 2021 from www.beehive.govt.nz/speech/prime-minister-covid-19-alert-level-increased.
- BBC Thai. (2020). *COVID-19: How Singapore is Controlling the Outbreak among Migrant Workers*. Retrieved July 30, 2021 from <https://www.khaosod.co.th/bbcthainews/5593871>.
- Chun, C. K. (2021). COVID-19 in Taiwan: Economic impacts and lessons learned. *Asian Economic Papers*, 20(2), 101.
- Civil Service College Singapore. (2020). *Singapore's Whole-of-Government Approach in Crisis Management*. Retrieved July 30, 2021 from <https://www.csc.gov.sg/articles/singapore's-whole-of-government-approach-in-crisis-management>.
- Darke, A. (2020). *PM Lee Says Singapore 'Better Prepared' for Another Virus after SARS Outbreak*. Retrieved June 13, 2021 from <https://www.pmo.gov.sg/Newsroom/PM-Lee-Doorstop-Interview-at-NCID>.
- Department of Statistics Singapore. (2021). *Singapore's GDP Grew*. Retrieved December 25, 2021 from <https://www.singstat.gov.sg/find-data/search-by-theme/economy/national-accounts/latest-data>.

- Dye, T. R. (1984). *Understanding Public Policy*. 5th ed. Englewood Cliffs. NJ: Prentice-Hall, Inc.
- Em-ong, W. (2020). *Singapore Prepares to Announce New Measures to Deal with Covid-19*. Retrieved June 17, 2021 from <https://aseanwatch.org/2020/02/17/17/%e0%b8%aa%e0%b8%b4>.
- Fiedler, F. E. (1993). The contingency model: New directions for leadership utilization. In Matteson, M. T., & Ivancevich, J. M. (Eds). *Management and Organizational Behavior Classics*. Retrieved February 23, 2021 from <https://ijsab.com/wp-content/uploads/374.pdf>.
- Griffiths, J. (2020). *Taiwan's Coronavirus Response is among the Best Globally*. Retrieved February 13, 2021 from <https://edition.cnn.com/2020/04/04/asia/taiwan-coronavirus-response-who-intl-hnk/index.html>.
- Hipkins, H. C. (2020). *Bluetooth Upgrade to NZ COVID Tracer App to Boost Contact Tracing while Protecting Privacy*. Retrieved January 18, 2021 from <https://www.beehive.govt.nz/release/bluetooth-upgrade-nz-covid-tracer-app-boost-contact-tracing-while-protecting-privacy>.
- _____. (2021a). *Pre-Departure Testing Extended to All Passengers to New Zealand*. Retrieved January 21, 2021 from <https://www.beehive.govt.nz/release/pre-departure-testing-extended-all-passengers-new-Zealand>.
- _____. (2021b). *Independent Group to Oversee Continual Improvement in COVID-19 Response*. Retrieved March 9, 2021 from <https://www.beehive.govt.nz/release/independent-group-oversee-continual-improvement-covid-19-response>.
- Hipkins, H. C. & Verrall, H. D. A. (2021). *Independent Experts to Advise Government on Post-Vaccination Future*. Retrieved April 8, 2021 from <https://www.beehive.govt.nz/release/independent-experts-advise-government-post-vaccination-future>.
- Infoquest. (2020). *Media Talk: "Fast, Fair, Fun: Taiwan's Communication and Response Strategies are Used to Cope with the COVID-19 Crisis"*. Retrieved February 15, 2021 from <https://www.ryt9.com/s/iq45/3135090>.
- Iwamoto, K. (2021). *Singapore's GDP Shrinks Record 5.8% in 2020*. Retrieved August 6, 2021 from <https://asia.nikkei.com/Economy/Singapore-s-GDP-shrinks-record-5.8-in-2020>.
- Jennifer, S., Cheng, H. Y., & Lin, H. H. (2020). *Potential Lessons from the Taiwan and New Zealand Health Responses to the COVID-19 Pandemic*. Retrieved June 26, 2021 from https://www.researchgate.net/publication/344866330_Potential_lessons_from_the_Taiwan_and_New_Zealand_health_responses_to_the_COVID-19_pandemic.

- KPMG. (2020). *Singapore Government and Institution Measures in Response to COVID-19*. Retrieved May 24, 2021 from <https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/04/singapore-government-and-institution-measures-in-response-to-covid.html>.
- Lee, Y. N. (2021). *Covid Pandemic Sends Singapore's Economy to Its Worst Ever Recession in 2020*. Retrieved August 6, 2021 from <https://www.cnbc.com/2021/01/04/singapore-releases-fourth-quarter-full-year-2020-gdp-advance-estimates.html>.
- MGRonline. (2021). *Taiwan's Economy Fastest-Growing in 7 Years by Selling Semiconductors*. Retrieved November 7, 2021 from <https://mgronline.com/china/detail/9640000017543>.
- Ministry of Business, Innovation and Employment (MBIE). (2020). *New Zealand Launches COVID-19 Vaccine Strategy*. Retrieved March 8, 2021 from <https://www.mbie.govt.nz/ab-out/news/new-zealand-launches-covid-19-vaccine-strategy/>.
- Ministry of Health. (2020). *COVID-19: Border Controls: Guidance to Support Implementation of the COVID-19 Public Health Response (Air Border)*. Retrieved June 29, 2021 from <https://www.health.govt.nz/our-work/diseases-and-conditions/covid-19-novel-coronavirus/covid-19-current-situation/covid-19-border-controls-facilities>.
- _____. (2021a). *COVID-19: Current Cases*. Retrieved December 24, 2021 from <https://www.health.govt.nz/our-work/diseases-and-conditions/covid-19-novel-coronavirus/covid-19-data-and-statistics/covid-19-current-cases>.
- _____. (2021b). *8 pm Update on Community Cases*. Retrieved March 3, 2021 from <https://www.health.govt.nz/news-media/media-releases/8-pm-update-community-cases>.
- Ministry of Health and Welfare. (2020). *Major Policies*. Retrieved January 25, 2021 from <https://covid19.mohw.gov.tw/en/np-4783-206.html>.
- Ministry of Health Head NZ. (2021). *COVID-19: Source of Cases*. Retrieved December 25, 2021 from <https://www.health.govt.nz/our-work/diseases-and-conditions/covid-19-novel-coronavirus/covid-19-data-and-statistics/covid-19-source-cases>.
- Ministry of Health Singapore. (2021). *COVID-19 Statistics*. Retrieved December 24, 2021 from <https://www.moh.gov.sg/covid-19/statistics>.
- National Health Insurance Administration. (2020). *What We Can Learn from Taiwan's Response to the Covid-19 Epidemic*. Retrieved August 10, 2021 from https://www.nhi.gov.tw/english/Content_List.aspx?n=A4418837B0D152EE&topn=ED4A30E51A609E49.
- National Statistics Republic of China (Taiwan). (2021a). *Total Population*. Retrieved December 23, 2021 from <https://eng.stat.gov.tw/point.asp?index=9>.

- _____. (2021b). *Economic Growth Rate*. Retrieved December 25, 2021 from <https://eng.stat.gov.tw/ct.asp?xItem=46218&ctNode=3274&mp=5>.
- New Zealand Government. (2020). *NZ Ready to Provide \$75m for Pacific and Global COVID-19 Vaccination Support*. Retrieved January 18, 2021 from <https://covid19.govt.nz/updates-and-resources/latest-updates/nz-ready-to-provide-75m-for-pacific-and-global-covid-19-vaccination-support/>.
- _____. (2021). *Travel from India Suspended Temporarily*. Retrieved April 12, 2021 from <https://covid19.govt.nz/travel-and-the-border/travel-to-new-zealand/travel-from-india-suspended-temporarily/>.
- Officials Committee for Domestic and External Security Coordination (ODESC). (2020). *Second Rapid Review of the COVID-19 All-of-Government Response*. Retrieved April 12, 2021 from <https://covid19.govt.nz/assets/resources/22-Mar-21-Proactive-Release/Second-rapid-review-of-the-COVID-19-all-of-goverment-response.pdf>.
- Office of the President Republic of China (Taiwan). (2020a). *President Tsai Responds to Wuhan Coronavirus Outbreak, Convenes High-Level National Security Meeting to Issue Disease Prevention Directives*. Retried June 7, 2021 from <https://www.president.gov.tw/NEWS/25200>.
- _____. (2020b). *President Tsai Issues Remarks Regarding Government Response to COVID-19 Pandemic*. Retried June 5, 2021 from <https://www.president.gov.tw/NEWS/25259>.
- _____. (2020c). *President Tsai's Address on COVID-19 Cooperation*. Retried June 5, 2021 from <https://www.president.gov.tw/NEWS/25270>.
- Prime Minister's Office Singapore. (2020a). *PM Lee Hsien Loong's Doorstop Interview with Local Media at National Centre for Infectious Diseases (NCID)*. Retrieved June 13, 2021 from <https://www.pmo.gov.sg/Newsroom/PM-Lee-Doorstop-Interview-at-NCID>.
- _____. (2020b). *PM Lee Hsien Loong on the COVID-19 Situation in Singapore on 8 February 2020*. Retrieved June 13, 2021, from <https://www.pmo.gov.sg/Newsroom/PM-Lee-Hsien-Loong-on-the-Novel-Coronavirus-nCoV-Situation-in-Singapore-on-8-February-2020>.

- Royal Thai Embassy in Singapore. (2020). *Singapore Government's Economic Stimulus and Relief Measures*. Retrieved June 18, 2021 from <https://globthailand.com/singapore-27082020/>.
- Schmidt, H. (2021). *Is a Strong Economic Recovery on The Horizon for New Zealand?* Retrieved July 29, 2021 from <https://internationalbanker.com/finance/is-a-strong-economic-recovery-on-the-horizon-for-new-zealand/>.
- Singapore Department of Statistics. (2021). *Population and Population Structure*. Retrieved December 24, 2021 from <https://www.singstat.gov.sg/find-data/search-by-theme/population/population-and-population-structure/latest-data>.
- Singapore Ministry of Health. (2014). *Moh Pandemic Readiness and Response Plan for Influenza and Other Acute Respiratory Diseases*. Retrieved June 11, 2021 from https://www.moh.gov.sg/docs/librariesprovider5/diseases-updates/interim-pandemic-plan-public-ver-_april-2014.pdf.
- _____. (2020). *Measures to Contain the Covid-19 Outbreak in Migrant Worker Dormitories*. Retrieved June 18, 2021 from <https://www.moh.gov.sg/newsroom/press-releases/2020/1214-measures-to-contain-the-covid-19-outbreak-in-migrant-worker-dormitories>.
- _____. (2021). *Daily New and Deaths Case in Singapore*. Retrieved December 25, 2021 from <https://www.moh.gov.sg/covid-19/statistics>.
- Statistics New Zealand. (2021). *Gross Domestic Product (GDP)*. Retrieved December 24, 2021 from <https://www.stats.govt.nz/indicators/gross-domestic-product-gdp>.
- _____. (2021). *Estimated Population of NZ*. Retrieved December 24, 2021 from <https://www.stats.govt.nz/indicators/population-of-nz>.
- Suwannatat, P. (2020). *WHO Praises Singapore's Response to Covid-19*. Retried April 21, 2021 from <https://brandinside.asia/how-to-get-rid-of-fear-during-covid-19/>.
- Taiwan Centers for Disease Contral. (2021). *Numberof Suspected COVID-19 Cases Reported*. Retrieved December 23, 2021 from <https://www.cdc.gov.tw/En>.
- Tan, J. B., & Cook, M. J. (2020). Singapore's pandemic preparedness: An overview of the first wave of COVID-19. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(1), 252.
- Thailand Development Research Institute (TDRI). (2020). *Policies and Measures to Cope with the Covid-19 Pandemic Outbreak in Singapore*. Retrieved June 17, 2021 from <https://www.covidpolicywatch.com/singapore/>.

- Thai PBS. (2020). *Leaders + Wisdom to Overcome the Covid-19 Crisis: The Disruption in a Post-Covid World*. Retrieved July 24, 2021 from <https://www.youtube.com/watch?v=mxHDMLnsmfs>.
- The McGuinness Institute. (2020). *New Zealand COVID-19 Timeline*. Retrieved July 6, 2021, from <https://www.mcguinnessinstitute.org/projects/pandemicnz/covid-19-timeline/#>.
- Thunkhaotoday. (2020). *How to Open the "Singapore Model" to Cope with the New Wave of COVID-19?* Retrieved July 18, 2021 from <https://www.thunkhaotoday.com/news/health/186/%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%>.
- Tsai, I. W. (2020). *President of Taiwan: How My Country Prevented a Major Outbreak of COVID-19*. Retried February 14, 2020 from <https://time.com/collection-post/5820596/taiwan-coronavirus-lessons/>.
- UNDOCTORED. (2020). *Prime Minister's COVID-19 Re-Emergence Plan Speech*. Retrieved July 3, 2021 from <https://www.nzdoctor.co.nz/article/undoctored/prime-ministers-covid-19-re-emergence-plan-speech>.
- Unite against Covid-19. (2020). *New Zealand COVID-19 Alert Levels Summary*. Retrieved April 10, 2021 from <https://covid19.govt.nz/assets/resources/tables/COVID-19-alert-levels-summary.pdf>.
- Wang, C., Samson, E., & Bloomberg, M. T. (2020). *How Taiwan's COVID Response became the World's Envy*. Retried June 10, 2021 from <https://fortune.com/2020/10/31/31/taiwan-best-covid-response/>.
- Withers, T., & Bloomberg. (2020). *A Country with One of the Strictest COVID Lockdowns is Seeing a V-Shaped Recovery*. Retrieved July 29, 2021 from <https://fortune.com/2020/12/17/new-zealand-covid-lockdown-economy-recovery/>.